

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΔΙΕΤΘΤΝΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΔΕΩΝΙΔΟΥ Χ. ΖΩΗ

ΕΤΟΣ Β΄.

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΑΡΙΘ. 31

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δεωνίδα Χ. Ζώη· Αι ἐν Ζακύνθῳ συντεχνίαι (συνέχ.)—Στεφ. Μαρτζώκη· Ἐνώχ Ἄρδεν (συνέχ.)—Φ. Δι-Μέντου· Βερνάρδος Τσελεντάνος—Ι.Β. Δίμνη ἐν οἴκῳ (διήγημα).— * Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ζωὴ — * Ὁ Βέρδης καὶ ὁ Φαλστάφ — Δ. Α. Χαροβοσκός Δοκτὸρος (ποίησις)—Ναθαναὴλ Ἰ. Δομενεγίνη· Ἐκ τῶν τοῦ Δάντου (ποίησις)—Β. Παπαγεωργίου· Σ' ἐσὲ τ' ἀφιερῶ π' ὅταν σὲ βλέπω λυθῶ (ποίησις) — Ἀγγέλιματα—Γινώμαι καὶ σκέψεις—Παροραμάτων διόρθωσις. Εἰδήσεις

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΤΥΠΟΣ Ο «ΦΩΣΚΟΛΟΣ» ΣΤ. ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΥ

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΗΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΤΟΣ Β'.

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1893

ΦΥΛΛ. ΛΑ'.

ΑΙ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΙ

Εἰς τρεῖς κυρίως τάξεις διηροῦντο ἐπὶ Ἑνετοκρατίας οἱ πολῖται Ζακύνθου εἰς τοὺς ἀρχοντας ἢ εὐγενεῖς, οἵτινες ἦσαν πλούσιοι καὶ ἰσχυροὶ εὐκοπέσθαι ἀποελοῦσαι τὴν ἐγγύριον κυβέρνησιν ἢ τὴν κοινότητα, εἰς τοὺς ἀστούς ἦτοι τοὺς εὐπόρους πολίτας τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων καὶ δυναμένων, ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἀρχοντικῆς οἰκογενείας, νὰ ἐκλέγωνται ὡς εὐγενεῖς καὶ εἰς τοὺς δημότας ἢ ποπολάρους δημωδῶς ὑπὸ τοῦ ἀρχοντολογίου καλουμένους, οἵτινες ἐξήσκουν μηχανικὰ ἐπαγγέλματα καὶ τέχνας. Οἱ τῆς τελευταίας τάξεως τεχνῖται ὑποδιηροῦντο πάλιν εἰς τρεῖς κατηγορίας, εἰς τοὺς τεχνίτας, μαῖστορας, ἦτοι εἰς τοὺς κατέχοντας ἴδιον κτεῖμα, εἰς τοὺς ἐργάτας ἢ λαουρέντας καὶ εἰς τοὺς ὑπηρέτας ἢ τὰ παιδίδια. Ἡ συνένωσις ἐπὶ ὀρισμένῳ σκοπῷ πάντων τῶν τὴν αὐτὴν τέχνην ἐξασκούντων, ἀποτελεῖ τὴν συντεχνίαν, ἣτις ἐκαλεῖτο scuola (scuola) ὡς ἐν Ῥώμῃ, fraglia ὡς ἐν Ἑνετίᾳ ἢ arte ὡς ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐκάστη συντεχνία ἐτήρει ἰδίαις δαπάναις ναὸν, οὗ τὸν ἄριον ἢ τὴν ἁγίαν ἐθεώρει προσάτην ἢ προστάτιδα αὐτῆς, εἶχε δὲ καὶ πολύτιμον σημαίαν ἐπιφέρουσαν σύμβολον τῆς τέχνης, ἢ τὴν εἰκόνα τοῦ προστάτου ἁγίου.

Πάντες οἱ μαῖστορες καὶ τινες τῶν ἐργατῶν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ψῆφον, ἐξαιρουμένων τῶν παιδῶν καὶ ἐκ τούτων πάλιν ἠδύναντο ἐνίοτε νὰ ψηφῶσι τὰ τέκνα τῶν μαϊστέρων τὴν αὐτὴν ἐξασκούντα τέχνην. Προέστατο δ' ἐκάστης συντεχνίας ὁ ἀρχιτεχνίτης (πρωτομαῖστρος ἢ πρωτομάστορας) ὅστις ἐξελέγετο διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν συντεχνιῶν αὐτοῦ, εἴτε ἐν τῷ κηδεμονευμένῳ ὑπὸ τῆς συντεχνίας ναῷ, εἴτε ἐν ἐτέρῳ τινί. Ἐπειδὴ ὅμως, κατὰ τὴν ἐκλογὴν, συνέβαινον πολλάκις ἀνωμαλίαι τινεῖς, διὰ τοῦτο ὠρίσθη ἵνα, παρουσιαζομένης ἀνάγκης συγκλήσεως λαϊκοῦ τινος σωματείου, οἱ ἀρχηγοὶ ἢ οἱ ἐπιτροποὶ αὐτοῦ ζητῶσι παρὰ τοῦ Προβλεπτοῦ ἐγγράφον ἄδειαν ὑπογεγραμμένην παρὰ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ καὶ μὴ δύναται τοῦ λοιποῦ νὰ συγκαλῶνται συνελεύσεις λαϊκῶν σωματείων, φερόντων τίτλον κοινότητων, ἀδελφοτήτων, ἢ συντεχνιῶν, ἀνευ συμμετοχῆς ἐν αὐταῖς τῆς Δημοσίου Ἀρχῆς, ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῆς Ἑνετικῆς κυριαρχίας χώραις. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐκλογαὶ μετὰ τὴν ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς ἐν τῇ ἀδείᾳ ὠρίζετο καὶ ὁ ναὸς ἐνθα αὐταὶ θὰ ἐνηγοῦντο, ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἐνὸς τῶν Συνδίκων ἢ τῆς Κοινότητος διεξήγοντο μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ μεγίστης τάξεως ἐκ μέρους τοῦ σωματείου μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας. Ἐκαστος προτεινόμενος ὑποψήφιος ὄφειλε νὰ καταθέτῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ προστάτου ἁγίου τῆς συντε-

χνίας καὶ χρηματικὸν τι ποσόν, ὃ δ' ἐκλεγόμενος ἀρχιτεχνίτης τιθέμενος ἐπὶ ἔδρας καὶ προηγουμένης τῆς σημαίας τῆς συντεχνίας αὐτοῦ ἐφέρετο, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν παρ' ἡμῖν ἱστορικῶν, ἐπ' ὧμων τεσσάρων παιδῶν τεχνιτῶν, ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ παρακολουθούντος πλήθους ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐκλογῆς μέχρι τῆς οἰκίας του, ἐνθα ἐδέχετο τὰ συγχαρητήρια τῶν συναδελφῶν δευτέχων καὶ οἰκείων. Οἱ ἀρχιτεχνῖται καθῆκον εἶχον νὰ ὑπερισπάζωσι τὰ καταπατούμενα τῶν συντεχνιῶν αὐτῶν δικαιώματα ἐνώπιον τῶν Συνδίκων τῆς Κοινότητος, διὸ καὶ ἡ Ἑνετία κύριον μέλημα ἔχουσα, ἵνα πάντες οἱ ὑπήκοοι αὐτῆς ἀπολαύωσιν ἐξίσου τῆς δικαιοσύνης, δι' ἧς ἦταν πεφορτισμένοι οἱ ἐν ταῖς νήσοις Προβλεπταί, τοῦ νὰ μὴ ἀεροῶνται μόνον τῶν προακλήσεων ἐκὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν κατ' ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ν' ἀγροπνεύωσι καὶ προνοῶσι περὶ ὅλων ἐν γενεῇ, διὰ διατάγματος αὐτῆς ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1632 ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς ἀρχιτεχνίτας, ἵνα προϊσταται ἐνώπιον τοῦ Προβλεπτοῦ τῆς νήσου ἐν τῷ Ἀνακτήρῳ αὐτοῦ καὶ τούτου καλυομένου ἔνεκα κατεπειγουτῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων, ἐνώπιον τοῦλάχιστον ἐνὸς τῶν Συμβούλων καὶ συνδιαλλέγωνται μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀναγκῶν τῆς συντεχνίας, καθυποβαλλομένων εἰτα τῶν δευσιῶν ἐνοστάσεων πρὸς τὸν Διοικητήν, ὅστις ἢ ἀπεφάσιζεν ὅ,τι ἐθεώρει δίκαιον καὶ πρέπον, ἢ καθυπέβηκε τὰς ἀνάγκας ταύτας τῇ Ἑνετικῇ Γερουσίᾳ, ἣτις ἀπεφάσιζεν ὅ,τι ἔρινε πρέπον καὶ ἀρμόζον, ὑποχρεομένου ὄντος τοῦ Διοικητοῦ, ἵνα δέχεται καὶ πέμπῃ διὰ δημοσίων αὐτοῦ ἐπιστολῶν τὰς ἀποφάσεις πρὸς τὴν ἐν Ἑνετίᾳ Γερουσίαν καὶ ἐπιτρέπη ἅμα, ἵνα οἱ αὐτοὶ ἀρχιτεχνῖται στέλλωσι μέχρις Ἑνετίας ἀγγελιαφόρον ἐφοδιασμένον δι' ἐπιστολῶν τοῦ Προβλεπτοῦ, ἐάν ἢ ἀνάγκη ἀπήτει τοῦτο. Ἐπειδὴ δὲ, πλὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐμπόρων ἐν Ζακύνθῳ, ὑπῆρχε καὶ εἰδὸς τι ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, οἵτινες, ἀνευ τέχνης ἢ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ διὰ μόνων τῶν ἐτησίων προσόδων ἢ τῆς περιουσίας αὐτῶν ζῶντες δὲν εἶχον διὰ τοῦτο ἀρχιτεχνίτας (πρώτους) ὅπως, παρουσιαζομένης ἀνάγκης, ἐκθέτωσιν ἢ καθυποβάλλωσι τῷ Προβλεπτῇ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, ὃ τότε Προβλεπτῆς Ζακύνθου Ἰερώνυμος Φωσκαρίνης (1632—1634) δι' ἐγγράφου αὐτοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1632 παρεκάλει τὸν Δόγην, ἵνα διατάξῃ ὅπως οὔτοι συμμετάσχωσι τῆς ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1632 ἀνωτέρω διαταγῆς καὶ ὡς ἀρχιτεχνῖται αὐτῶν χρησιμῶσιν οἱ πρότεροι ἐμπόρων ἢ ἐπιτρέπη ταῖς ἐκάστης προβλεπταῖς, ἵνα ἐκλέγωσιν ἐγ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

καίρως ἀνά διετίαν τρεῖς ἐκ τῶν αὐτῶν ἀστῶν, τῶν ἀνευ τέχνης τινὸς ἢ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ διὰ τῶν προσόδων αὐτῶν ζώντων, οἵτινες νὰ χρησιμεύωσιν ὡς πρῶτοι ἢ γαστιάλδοι, καθ' ὃν τρόπον περιγράφεται ἐν τῇ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1632 διαταγῇ πρὸς πλήρη τῆς τάξεως ἀποκατάστασιν καὶ πρὸς ἄριστον πάσης δυσκολίας, ἀλλ' ἡ Ἐνετικὴ Γερουσία διὰ διατάγματος αὐτῆς ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1633 πρὸς τὸν Προβλεπτὴν Ζακύνθου ἐθεώρησε τοῦτο ὅλως περιττὸν καὶ ἐναντίον τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς καὶ τῆς ἡσυχίας ἐκείνων.

Οἱ ἀρχιτεχνῆται τῶν διαφορῶν συντεχνιῶν ἔχαιρον καὶ τινῶν προνομίων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ὁ τῶν ἀρτοποιῶν ὄφειλε νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν διατίμησιν καὶ αὐξομείωσιν τοῦ ἄρτου, ὁ τῶν χρυσοφῶν καὶ ῥαπτῶν εἰς τὰς προικοδοτήσεις τῶν σκευῶν καὶ φορεμάτων, ὁ τῶν κτιστῶν εἰς τὰς διατιμήσεις τῶν οἰκοδομῶν, ὁ τῶν βυτοποιῶν εἰς τὰς διατιμήσεις καὶ τὴν ἀγορὰν τῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν βυτίων στεφανῶν, ὁ τῶν ὑποδηματοποιῶν εἰς τὰς πωλήσεις τῶν ἐκ τοῦ Τελωνείου ἐξαγομένων ὑποδημάτων καὶ δερμάτων καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀπολαμβάνοντες ἕκαστος καὶ μικρὰς τινος ὠφελείας. Εἶχον δὲ καὶ ἰδίαν σφραγίδα, ἣν ἐπέθετον ἐπὶ τῶν ἐκτιμωμένων τεχνημάτων τῶν ὁμοτέχνων.

Ἐκάστη συντεχνία ὄφειλε νὰ παρακολουθῇ, κατὰ σειρὰν βαίνοντων τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν μελῶν καὶ προπερευομένης τῆς ἰδίας σημαίας, τὰς τε θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς πομπὰς, ἢ δὲ μὴ προσέλευσις συντεχνίας τινὸς ἐν ταῖς ἀνω πομπαῖς συνεπήγετο χηματικὸν ποσόν, ὡς ἡ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1666 προκήρυξις τοῦ Προβλεπτοῦ Βαρβαρίγου, δι' ἣς ἐπεβάλλετο ποινὴ δέκα δουκάτων τῇ συντεχνίᾳ, ἣτις θὰ κατεχρῆτο τοῦ καθήκοντος αὐτῆς τούτου ἅμα δ' ὄφειλεν ἡ συντεχνία νὰ παρευρίσκηται κατὰ τὰς κηδείας τῶν ἀποθνησκόντων ὁμοτέχνων. Παρὰ τὰς ἐν τῷ Ἀρχιεπιφυλακείῳ ἐρεύνας ἡμῶν, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὑρωμὲν τὴν διάταξιν τῶν κατὰ τὰς διαφορὰς θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς πομπὰς παρακολουθουσῶν αὐτῶν συντεχνιῶν. Σκοπὸν δ' ἔχουσα ἕκαστη συντεχνία τὴν ἀμοιβαίαν βοήθειαν καὶ περιθαλψὴν τῶν πενομένων ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐν γήρατι ὁμοτέχνων διετήρει ἴδιον ταμεῖον (cassa), ἐν ᾧ ἐναπετίθεντο αἱ κατ' ἔτος ἢ αἱ μηνιαῖαι συνεισφορῆ τῶν μελῶν αὐτῆς, καὶ διάφοροι ὠφελεῖαι προερχόμεναι ἐκ πωλήσεων τοῦ ἐργαζομένου εἴδους καὶ ἐκ προστίμων ἐπὶ τῶν παραβαινόντων τὰς διαφορὰς διατάξεις.

Οὕτως εἶχον ἐπὶ Ἐνετοκρατίας παρ' ἡμῶν αἱ συντεχνίαι, ἀλλ' αἱ τὴν πτώσιν τῆς σοφῆς ταύτης Δημοκρατίας παρακολουθήσασαι κατόπιν ἐν Ζακύνθῳ διάφοροι πολιτικαὶ μεταβολαί, αἵτινες ἐγένοντο ἀφορμὴ διαφορῶν ἀταξιών, ὧν μία καὶ ἡ ἀνατροπὴ ἐνίων ἐσωτερικῶν δημοτικῶν διατάξεων, ἧς ἕνεκα ἡ διαχείρησις ἢ κανονίζουσα ἰδίως τὸν κλάδον τῆς ὑπάρξεως τοῦ λαοῦ ἐβυθίσθη εἰς τὸ σκότος καὶ τὸ χάος, διέλυσαν, ὡς ἐπόμενον τὰς συντεχνίας ταύτας πρὸς ἐλάθην τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Προστασίας ἐβλέπομεν πάλιν τὰς συντεχνίας ταύτας ἀναγεννωμένας, μάλιστα δὲ ἡ Γερουσία θέλουσα νὰ λάβῃ αὐστηρὰ μέτρα κατ' ἐκείνων ὅσοι ἔζων ἐν ἀργίᾳ, διέταξε τῷ 1840, ἵνα καταγράφωνται ἐν ἐπι τούτῳ παρὰ τῆς Δημαρχίας καταλόγῳ οἱ ἐν Ζακύνθῳ ἐξασκούντες τέχνην ἢ ἐπάγγελμα οἷας δὴ ποτε φύσεως, ὑποχρεουμένων τῶν ἀρχιτεχνῆτῶν νὰ δηλώσῃ τοὺς ἐκάστοτε πρὸς μαθητεῖαν προσερχομένους παῖδας, ἅμα δὲ τὰς μεταβολὰς ἐκείνας αἵτινες ἤθελον παρακολουθῆσαι, ὡς πρὸς τοὺς ὑπὸ μαθητεῖαν παῖδας. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως καὶ αἱ συντεχνίαι ἐξέλιπον ὑποκινῆσαι καὶ αὐτὰ εἰς τὸν πλέκον τοῦ νεωτερισμοῦ. Ἀπὸ τινος ὅμως χρόνου μεγάλη παρατηρεῖται τάσις πρὸς ἀνασύστασιν τῶν τεσσάρων συντεχνιῶν, τοιαύτας δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀριθμοῦμεν τὰς τῶν ῥαπτῶν, τῶν

ξυλουργῶν, τῶν κουρέων καὶ τῶν κτιστῶν. Οἱ ἐσχάτως ἐπισυμβάντες ἐνταῦθα καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ ἀνεχαίτισαν ἐν μέρει τὴν πρόοδον τῶν σχηματισθεισῶν τούτων συντεχνιῶν, παρεμποδίσαντες καὶ τὴν ἀνασύστασιν νέων τοιούτων, ἥδη ὅμως ὅτε αἱ τραγικαὶ τῶν καταστροφῶν ἐντυπώσεις βαθμῶδ' ἐξαλείφονται, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ ζακυνθίου λαοῦ ἐπανέρχεται βαθμῶδ' εἰς ἡρεμωτέραν κατάστασιν, ἔχομεν δι' ἐλλείδος ὅτι οὐ μόνον καὶ αἱ λοιπὰ τέχνη ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐκ τῆς συνενώσεως αὐτῶν προκύψουσαν ὕλικήν τε καὶ ἠθικὴν ὠφέλειαν θέλουσι μιμηθῆναι εἰρημένως συντεχνίας, ἀλλ' ὅτι καὶ σύλλογος θέλει σχηματισθῆ ἐκ μέρους τῶν περὶ τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένων συμπολιτῶν ἡμῶν πρὸς μεγίστην μὲν ὠφέλειαν αὐτῶν, πρὸς τιμὴν δὲ τῆς πατρίδος ἡμῶν Ζακύνθου, ἣτις πάντοτε ἐπὶ διανοητικῇ μορφώσει διεκρίθη τοῦτο ἐλπίζομεν, τοῦτο καὶ εὐχόμεθα.

(ἔπεται συνέχ.)

Α. Χ. ΖΩΗΣ.

ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΤΕΝΝΥΣΟΝ

ΕΝΩΧ ΑΡΔΕΝ

(συνέχ. ἴδ. προηγ. φύλλ.)

Ἐκεῖνη ἐθρήνηε τὸν Ἐνώχ ἀτόντα ὡς νεκρὸν καὶ ὁμως ἤθελε νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἀλγεινὴν αὐτῆς βούλησιν εἰς ἐκείνην, ἣν οὗτος τῇ εἶχεν ἐκδηλώσει· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπέτυχεν, καθότι τὸ ἐμπόριον οὐδὲ ὅπως ἤρμόζεν εἰς τὸν χαρρακτῆρα τῆς. Δὲν ἤξευρε νὰ ψεύδῃται, οὔτε ν' αὐξάνῃ τὴν τιμὴν ἐμπορεύματός τινος. Πολλάκις ἠρώτα ἑαυτὴν τί θὰ εἶπῃ ὁ Ἐνώχ. Πολλάκις εἶχε πωλήσει εἰς δυσκόλους στιγμὰς εἶδη τινὰ κατώτερον τῆς πρὸς ἀποκτινησιν αὐτῶν πληρωθείσης τιμῆς· πάντοτε δὲ περιμένουσα εἰδήσεις, αἵτινες οὐδέποτε ἀφικνοῦντο καὶ ποριζομένη εὐτελεῖ κέρδη, διήρχετο ζῶν πολυώδυνον. Πόσον ἀφρανῆς, πόσον κατηφῆς ἦτο ὁ βίος τῆς!

Τὸ τρίτογενὲς αὐτῆς τέκνον, ὅπερ εἶχε γεννηθῆ καχεκτικόν, ἔτι μᾶλλον ἐξησθένισεν καὶ ἡ ταλαιπωρία ἐργατικῆς ἠναγκάζετο συχνάκις νὰ τὸ ἐγκαταλείπῃ, τὸ δὲ μικρὸν ἀσθενὲς ἐμαράνθη, εἶτα δὲ διὰ μιᾶς, ὡς πτηνὸν ἐκφεύγον τοῦ κλωβοῦ του, ἡ ἀθῶα ψυχὴ του ἀπέπη.

Μόλις ταφέντος τοῦ περιληφένου βεβήφου, ὁ Φίλιππος ὅστις μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἐνώχ δὲν εἶχεν ἐπαίδει τὴν Ἄνναν ἠσθάνθη ἑαυτὸν τεταραγμένον καὶ— Πρέπει, εἶπε, νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτήν· ἴσως θὰ τῆς εἶμαι ὠφέλιμος.

Διευθύνθη πρὸς τὸν αἰλίσκον, διήλθε μονήρη αἴθουσαν καὶ ἔκρουσε τὴν εἴσοδον ἐτέρας. Ἡ Ἄννα ἠδρίσκετο ἐκεῖ βεβηθισμένη εἰς τὴν λύπην τῆς στηριζούσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ὀλολύζουσα— Ἄννα, τῇ εἶπεν ὁ Φίλιππος, ἔρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω μίαν χάριν.

—Μίαν χάριν; ὑπέλαβεν αὐτὴ, μίαν χάριν ἀπὸ ἐμὲ τὴν λυπημένην καὶ μεμονωμένην;

Ἡ ἀλγεινὴ αὐτῆ ἀπάντησις τὸν ἐτάραξεν ὀλίγον, εἶτα δὲ καθίσατος πλησίον τῆς εἶπε

—Ἐρχομαι νὰ σοῦ ἐμῆλθω εἰς ἐκεῖνο ἐπὶ ὁ ἀνδρας σου ἐπαθῆκασι. Πάντοτε ἀνεπαίσθητα εἶπαμε τὴν καλύτερη ἐκλογὴν μετὰ τὸν γάμον αὐτῶν, ἐπειδὴ ὅπου ὁ Ἐνώχ εἶδαζε τὴν καρδίαν τοῦ ἐκείνου, εἶδαζε καὶ τὴν ἐν ἐργασίᾳ του διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἤθελε. Καὶ δικτὶ σὲ

ἄφρασε; Δὲν τὸ ἔκαμε βέβαια διὰ νὰ ἰδῆ τὴν κόσμον!
 Ὅχι, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσῃ καλλίτερη ἀνατροφή εἰς τὰ
 παιδιὰ του. Ἐὰν ἐγύριζε ἐδῶ ἤθελε λυπηθῆ μετ' αὐτὸ νὰ
 ἰδῆ πόσαι στιγμαῖς πολυτίμας τὰ μικρὰ φτωχὰ ἔχασαν
 καὶ ἂν ἐγνώριζε ὅτι καὶ τὰ δύο περνοῦ τὸν καιρὸ με-
 τὸ νὰ τρέχουν εἰς τοὺς ἀγροῦς; θὰ αἰσθηνότουνα λύπη
 τὴν ὁποία τὸ μνημα μόνον θὰ ἔσβενε. Ἄννα, γνωρίζο-
 μεθα ἀπὸ παιδάκια, εἰς τὴν ἀγάπῃ σου ἔχεις εἰς τὸν
 ἄνδρα σου καὶ εἰς τὰ παιδιὰ σου, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ
 δώσῃς τὴν ἄδειαν νὰ βίλω εἰς τὸ σχολεῖο τὸ παιδάκι
 καὶ τὴν κέρη. Ἡμπορῶ καλὰ νὰ κάμω αὐτὸ τὸ ἔξοδο
 καὶ ἂν θέλῃς; Ὁ Ἐνώχ εἰς τὴν ἐπιστροφή του μοῦ
 πληρώνει αὐτὸ τὸ χρέος.

Ἡ Ἄννα τῷ ἀπεκρίθη.

—Δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ σὲ κυττάξω ἔς τὸ πρόσω-
 πο, τόσον εἶμαι συγκινημένη. Πρὶν ἤμουν σκοτισμέ-
 νη ἀπὸ τὴ λύπη, τώρα ἀπὸ τὴ γενναιοτήτά σου Ὁ Ἐ-
 νόχ εἰς τὴν ἐπιστροφή του θὰ πληρώσῃ τὸ χρέος, ἤμ-
 πορεῖ νὰ τὸ ἐξοφλήσῃ, ἀλλὰ ὄχι ἐκεῖνο τὸ χρέος, ποῦ
 κάνει κανεὶς μετ' ἄνθρωπο καλὸν ὡσὰν ἐτέ.

Ὁ Φίλιππος ἠρώτησε.

—Λοιπὸν μοῦ δίνεις τὴν ἄδειαν;

Ἄβτη στρεφομένη πρὸς αὐτὸν τὸν περτηρήσεν ἐπὶ μίαν
 στιγμὴν μετ' ὀφθαλμῶν μετῶν δακρύων, ἐπεκαλέσθη
 εὐλογίας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἔλαβε τὴν χεῖρά του, τὴν
 ἐσφιγξέ μετὰ δυνάμει, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν μικρὸν
 κηπὸν τῆς.

Ὁ Φίλιππος ἐξῆλθε συγκινημένος, ἀπιερώθη εἰς τοὺς
 δύο παιδας, τοὺς ἔβαλεν εἰς τὸ σχολεῖον, τοὺς ἠγόρα-
 σε βιβλία, ἂν δὲ φοβούμενος τοὺς κακολόγους σπανίως
 μετέβαινε παρὰ τῆ Ἄννης διὰ μέσου τῶν παιδῶν τῆ
 ἀπέστελλε διάφορα μικρὰ δῶρα, ὄσπρια, καρπούς, τὰ πρῶ-
 τα καὶ τὰ τελευταῖα ρόδα τοῦ κήπου του, ὅτε μὲν
 κογχύλας τῆς παραλίης, ὅτε τὸ ἄλευρον, λέγων ὅπως
 συγκαλύψῃ τὴν ἐλεημοσύνην του, ὅτι ἤθελε νὰ τῆ δει-
 ξῇ τὴν τελειότητα τοῦ μύλου του.

Ὁ Φίλιππος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν καρδίαν
 τῆς Ἄννης. Κατὰ τὰς σπανίας πρὸς αὐτὴν ἐπισκέψεις
 του αὐτὴ δὲν ἠδύνατο εἰμὴ διὰ διακεκομμένων λέξεων
 νὰ τῷ ἐκφράσῃ τὴν συγκίνησιν τῆς καρδίας τῆς, τὴν
 ἄπειρον εὐγνωμοσύνην τῆς. Ἄλλ' οἱ παιδες ἐνούσιων-
 τες ὑπὲρ τοῦ Φίλιππου ἔτρεχον μακρόθεν εἰς προὔπαν-
 τησίαν του, ἦσαν κύριοι τῆς οἰκίας του, τοῦ μύλου του,
 τῷ ἀφηγοῦντο τὰς τέρφεις καὶ τὰς δυσαρρε-
 σκείας τῶν, τὸν ἐνηγκαλίζοντο σφιγκτὰ σφιγκτὰ καὶ τὸν
 ἐκάλουν Μπάρμπα Φίλιππο. Ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τῶν
 ηὔξανε καθόσον ἡ ἀνάμνησις τοῦ Ἐνώχ ἐξηλείφετο. Ὁ
 Ἐνώχ δὲν ἦτο πλέον δι' αὐτοῦ; ἡ δυσδιάκριτος ὀπτα-
 σία, ὄνειρον, μυσρὴ ἦν βλέπει τις κατὰ τὰς πρώτας
 ἀκτίνας τῆς ἡοῦς εἰς τὸ ἄκρον δενδροστοιχίας καὶ τῆς
 ὁποίας δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ τὴν πορείαν. Πρὸ
 δεκαετίας ὁ Ἐνώχ εἶχεν ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐστίαν του,
 τὴν γεννέτειραν αὐτοῦ γῆν καὶ πρὸ δεκαετίας οὐδεμίαν
 περὶ αὐτοῦ ἔλαβον εἰδήσιν.

Ἐσπέραν τινὰ οἱ παιδες ἐπεθύμουν νὰ μεταβῶσι καὶ
 συλλέξωσι λεπτοκάρυα. Ἡ Ἄννα ἠσθάνθη τὴν διάθεσιν
 νὰ ποῦ συνοδείαν, ἀλλ' οὗτοι ἐζήτησαν νὰ παραλάβωσι
 μαζί τῶν καὶ τὸν ἀγαθὸν μυλωθρόν. Τὸν εὔρον ἐν τῷ
 μύλῳ του κεκαλυμμένον ἐξ ἀλεύρων καὶ τῷ εἶπον,—
 Ἐλθε μαζί μας, Μπάρμπα Φίλιππε.—Οὗτος δὲ ἀπεποιήθη
 ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ παιδες ἐξηκολούθουν νὰ τὸν παρακαλῶ-
 σι, συγκατετέθη μετῶν εἰς τοῦτο. Καὶ πῶς ἠδύνατο
 νὰ ἐπιμείνῃ ἀρνούμενος ἐνῶ μετ' αὐτῶν ἦτο καὶ ἡ Ἄννα;
 Ἡ Ἄννα ἐκ μερῶς τῆς ἀποῦ ἔκαμε τὸν κοπιῶδη
 ἐκείνον περίπατον ἠσθάνθη ἑαυτὴν κατὰ κῆπον καὶ εἶπε

στενάζουσα.—Ἀφήσατέ με, παρακαλῶ, ν' ἀναπαυθῶ λιγάκι.
 Ὁ Φίλιππος κῦχαριτεῖτο νὰ μὲν μετ' αὐτῆς, ἐνῶ
 οἱ παιδες ἔτρεχον ἐκπέμποντες κραυγὰς ἀγαλλιάσεως καὶ
 ἀπερχόμενοι θορυβῶδῶς εἰς τὸ βάθος τοῦ δάσου, ὅπως συλ-
 λέξωσι λεπτοκάρυα, εἶτα δ' ἔτρεχον τῆδε κἀκείσε κα-
 λοῦντες ἀλλήλους ἐκ διαλειμμάτων.

Ὁ Φίλιππος καθήμενος πλησίον τῆς βεβουλισμένης ἐν
 σιωπῇ εἰς τὰς σκέψεις του ἐνεθυμείτο τὰς ἀλγεῖνας στιγ-
 μὰς, καθ' ἃς εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο δάσος εἶχεν ἀπο-
 χωρήσει, ὡς πτηνὸν πληγωθῆν.

—Ἄννα, ἀκούς, εἶπε, τὰς χαρωπὰς κραυγὰς;...ἀλλ' ἐ-
 παιδῆ αὐτῆ δὲν ἀπεκρίνετο, ἀλλ' ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν
 διὰ τῶν χειρῶν.

—Ἄννα, προσέθηκεν, εἶσαι παραπολύ λυπημένη, ἀλλὰ
 τὸ πλοῖον ἐχάθη. Δὲν πρέπει νὰ γίνεταί λόγος πλέον
 δι' αὐτό. Θέλεις ν' ἀποθάνῃς καὶ ν' ἀφήσῃς τὰ παιδιὰ
 σου ὄρφανά;

—Δὲν ἐσυλλογίζομαι αὐτὸ, ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα, ἀλλὰ
 δὲν ἠξερῶ διατὶ μετὰ τὰς χαρωπὰς ἐκεῖνες φωνὰς ἐνό-
 μίζω πῶς θριστόμου μόνη.

Τότε ὁ Φίλιππος πλησιάσας ὀλίγον αὐτὴν τῆ εἶπε.

—Ἄννα, ἔχω κἄτι, σὲ νοῦ, γὰτι τι τὸ ὁποῖον δὲν
 ξέρω πῶς μοῦ καταιβῆκε, ἀλλὰ ἐνόησα, ὅτι σήμερα ἡ
 αὔριος ἔπρεπε νὰ σοῦ τὸ πῶ. Ὡ Ἄννα, δὲν ἠμπορεῖ
 κανεὶς νὰ πιστεύῃ, δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλπίσῃ ὅτι
 ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος σὲ ἄφηκε ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια εἶνε
 ἀκόμη ζωντανός. Ἀφῆσέ με λοιπὸν νὰ σοῦ πῶ πόσο θλί-
 βουμαι νὰ σὲ βλέπω πτωχὴ καὶ χωρὶς βοήθειαν καὶ νὰ
 μὴ μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω καθὼς ἤθελα, ἐκτὸς ἐάν.....
 Λένε πῶς ἡ γυναῖκες εἶνε ἐξυπναί, ἴσως σὺ ἐννοεῖς τι
 ἐπιθυμῶ;...Γνωρίζεις ὅτι ἤθελα νὰ σὲ κάμω γυναῖκά μου
 θὰ εἶμαι πατέρας εἰς τὰ παιδιὰ σου, τὰ ὁποῖα σὲν
 τέτοιο μ' ἀγαποῦν, κι' ἐγὼ τ' ἀγαπῶ σὲν ἦσαν δι-
 κά μου. Πιστεύω, ὅτι ἂν μετ' ἐστεφανωθῆς, ὑστερα ἀπὸ
 τόσα χρόνια θλιβερὰ ἠμποροῦμεν νὰ εἴμαστε τόσο εὐ-
 τυχησμένοι ὅσο ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἦνε εἰς αὐτὸ τὸ κό-
 σμο. Σκέψου το καλὰ. Γνωρίζομεθα ἀπὸ μικρὰ μας πό-
 δια κι' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ ἀπὸ τόσο καιρὸ ὅσον δὲν μπο-
 ρεῖς νὰ πιστέψῃς.

Ἡ Ἄννα μετὰ φωνῆς σταθερᾶς ἀπεκρίθη.

—Σὺ εἶσαι ὡς ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ σπίτι
 μου. Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὸ
 πληρῶτη δίνοντάς σου γυναῖκα καλλίτερη ἀπὸ ἐμέ. Ἡμ-
 πορεῖ κανεὶς ν' ἀγαπήσῃ δύο φοραὶς; ἠμπορῶ νὰ σὲ ἀ-
 γαπήσω σὲν τὸν Ἐνώχ;

—Ὅχι εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπεκρίθη ὁ Φίλιππος νὰ
 με ἀγαπήσῃς ἑλιγότερο, ἑλιγότερο ἀπὸ τὸν Ἐνώχ.

—Τοῦλάχιστον. ἀνέκραξεν ἡ Ἄννα ὅλη τεταραγμένη,
 περίμενε λίγο καιρὸ. Ἄλλ' ἐὰν ὁ Ἐνώχ ἐγύριζεν;

—Ὁ Ἐνώχ δὲν θὰ γυρίσῃ.

—Περίμενε ἕνα χρόνον, ἕνα χρόνον, δὲν εἶναι μεγάλο
 πρᾶγμα, περίμενε.

—Ἐπερίμενε ὅλη τὴ ζωὴ, εἶπεν ὁ Φίλιππος μετὰ
 πικρίας, ἠμπορῶ καλὰ νὰ περιμένω ἀκόμη.

—Ὅχι, ἀνεφώνησεν αὐτῆ, εἶμαι δεμένη, ἔχεις τὸ λό-
 γο μου. Ἐνα χρόνον δὲν θέλεις νὰ παραδεχθῆς, ὅπως
 ἐγὼ, αὐτὴ τὴ διορία;

—Τὴ δέχομαι ἀπεκρίθη ὁ Φίλιππος.

Ἀμφότεροι ἔμειναν σιωπηλοὶ, μέχρις οὗ ὁ Φίλιππος
 εἰλέπων ὅτι εἶχε νικῶσει καὶ φοβούμενος διὰ τὴν Ἄν-
 ναν τὴν νύκτα καὶ τὸν ὄρατον ἐμάζεσε τοὺς παιδας καὶ
 πάραυτα ἐξεμίλησε ὅπως ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ χωρίον.

Ὁ Φίλιππος ἠδύγησε τὴν Ἄνναν μέχρι τῆς θύρας τοῦ
 οἴκου, ἐκεῖ σὲ λαβὼν τὴν χεῖρά τῆς τῆ εἶπεν ἠσθῶς.
 —Σοῦ ἀνέβη τὴν καρδίαν μου εἰς τὴν γῆν κατὰ τὴν

ὅποιον ἦσουν ἄλλο ταραγμένη, εἶχα ἄδικο, εἶμαι εἰς σὲ δεμένος, ἀλλὰ σὺ, Ἄννα, εἶσαι ἐλεύθερη;

—Ὅχι, ὑπέλαβεν ἐκείνη, εἶμαι κι' ἐγὼ δεμένη.

Ταῦτα εἶπε, ἐσπέραν τινὰ δὲ κατόπιν πλησίον ἐστίας ἐσκέπτετο τὸ ἄλλο ἐκεῖνο φθινόπωρον, καθ' ὃ ὁ Φίλιππος τῇ εἶχεν εἰπεῖ—Σὲ ἀγαπῶ περισσότερο ἀφ' ἧ, τι πιστεύεις—καὶ διὰ μιᾶς οὗτος ἐφάνη πλησίον τῆς ζῆτων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς της.

—Πῶς, ἀνεφώνησεν αὐτή, ἀπέρασεν ὁ χρόνος;

—Ναί, τῆ φουντούκια, ὠριμάσανε, ἔλα νὰ ἴδῃς.

Ἄλλ' αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ἀκόμα. Ἐἶχε τόσα πράγματα νὰ ἐξετάσῃ... ἦτο τόσον ἀπότομος ἡ μεταβολή... Ἐνα μῆνα, ἕνα μῆνα ἀκόμα.

—Ἄς εἶνε, εἶπεν ὁ Φίλιππος μετὰ τρεμύσης φωνῆς καὶ ὀφθαλμῶν οὐτινες ἐξέφραζον τὰ μικροχρόνια αὐτοῦ παθήματα, ἄς εἶνε, πάρε ὅση διορία θέλῃς.

Ἡ ταλαιπώρος γυνὴ ἠσάανετο τοσοῦτον οἶκτον δι' αὐτόν, ὥστε θὰ ἐξεργιγνύετο εἰς δακρυὰ καὶ ὅμως μετὰ δικήρου προφάσεως τῷ ὑπέβαλε νέαν δακρυμασίαν καὶ ἀπὸ ἐβδομάδος εἰς ἐβδομάδα τὸν ἠνάγκαζε νὰ περιμένῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας.

Ἀλλὰ τὰ γύναια τῆς συνοικίας μὴ δυνάμενα νὰ ἐνοήσωσι τὸ ἐλάχιστον τῶν προθεσμιῶν τούτων ἐξεδικούοντο διὰ τῶν φλυαριῶν αὐτῶν. Τινὰ ἰσχυρίζοντο, ὅτι ὁ Φίλιππος διεπαιδαγωγεί δι' ὑποσχέσεων τὴν χήραν, ἀλλὰ ὅτι αὕτη ἐφάνετο ἀπεφύγουσα αὐτόν, ὅπως κἀλλιον τὸν σαγινεύσῃ, ἀλλὰ τέλος τοὺς ἐθεώρουν ὡς δύο ἀνοήτους, οὐτινες δὲν ἤξευρον οὔτε καὶ αὐτοὶ πραγματικῶς τί ἠθέλον.

Ὁ υἱὸς τῆς Ἄννης ἐσιώπα, καὶ τοι ἐνδιεφέρετο ὑπὲρ τῶν πόθων τοῦ Φιλίππου, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ παρώτρυνε τὴν μητέρα ν' ἀποφασίσῃ πᾶν ὅ,τι πάντες ἐπεθύμουν. Τὸ ἀγαθὸν καὶ γελῶν πρόσωπον τοῦ Φιλίππου ἐγένετο κατηφές καὶ ὠχρὸν, πάντα δὲ ταῦτα ἐπλησσον τὴν καρδίαν τῆς Ἄννης, ὡς ἴσσοι ἔλεγχοι.

Νύκτα τινὰ τέλος μὴ δυναμένη αὕτη νὰ κοιμηθῇ ἐπεκατέστη διακαῶς πνεῦμα, ὑπερ νὰ τῇ δείξῃ, ἐν ἕξῃ ὁ Ἐνώχ. Αἰφνης ἐν τῇ νυκτερινῇ σιγῇ ἠγέρθη, ἤναψε τὸν λύχνον, ἠνοιξε τὴν Ἀρίαν Γραφήν καὶ ὁ δάκτυλος αὐτῆς ἔστη ἐπὶ τῶν ἕξῃς λέξεων: Ὑπὸ τὸν φόνικα. Τούτο οὐδεμίαν ἐνδειξιν τῇ ἔδιδεν. Ἐκλείτε τὸ βιβλίον καὶ ἀπεκοιμήθη, ἀλλὰ κατ' ὄναρ εἶδεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς λοφίσκου τὸν Ἐνώχ ὑπὸ φόνικα φωτιζόμενον ὑπὸ ἡλίου. Ἀπέθανεν, ἀνεφώνησεν, εἶνε εὐτυχής, αὐτὸς ψάλλει τὸ Ὡσαννά, εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι του λάμπει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης καὶ ἰδοὺ τὰ θαῦτα τὰ ὅποια ὁ λαὸς ἔριχνε εἰς τὸ δρόμο τοῦ λυτρωτῆ καὶ ἐφώνάζε αὐσαννά μέχρι τρίτου οὐρανοῦ.

Τὴν πρώτην ἀπέστειλε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Φιλίππου καὶ τῷ εἶπε μετὰ θάρρους.

—Κανένα, πρᾶγμα δὲν μᾶς ἐμποδίζει πλεῖα νὰ στεφάνωθομε.

—Εἰς τὸνομα τοῦ Θεοῦ, ἀπεκοίθη οὗτος, διὰ τὴν εὐτυχία σου καθὼς καὶ διὰ τὴν ἰδική μου, ἄς στεφάνωθομε.

Οἱ γάμοι ἐτελέσθησαν. Οἱ κώδωνες ἤχουν χαρμωσύνας, ἀλλὰ χαρμωσύνας δὲν ἐπαλλεν ἡ καρδία τῆς Ἄννης. Τῇ ἐφάνετο ἀκούουσα περὶ αὐτὴν στεναγμούς. Δὲν ἤθελε νὰ μὲνῃ μόνη αὐτὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὔτε ἐκτὸς αὐτῆς, ὅταν δ' ἐπέστρεφεν, ἴστατο παρὰ τὴν θύραν ἔχουσα τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῆς θυρολαβῆς, ὡς ἐὰν ἐφοβείτο νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ Φίλιππος δὲν ἀνησυχεῖ διὰ τὸν τρόπον τῆς τοῦτον, προσέβλεπε τὸ τέλος αὐτοῦ πρᾶγματι καὶ ἡ Ἄννα ἔγινε μήτηρ καὶ σχεδὸν ἀνεγεννήθη γεννησασα υἱόν. Ἀπέκτησε τὴν

εἰρήνην τῆς καρδίας. Ἠγάπησε τὸν Φίλιππον καὶ εἶδεν ἐξαφανισθέντας πάντας τοὺς μυστηριώδεις αὐτῆς φόβους.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΣΕΛΕΝΤΑΝΟΣ

ΕΝ τῷ ἀριθ. 27 τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ ἐδημοσιεύθη ἑορταστικὴ σκιαγραφία τοῦ νεαροῦ καὶ ἐπιφανοῦς τεχνοκρίτου κ. PASQUALE LUBRANO-CELENTANO συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ διακρεποῦς φιλολόγου Gennaro Di Scanno, ἐν ἧ σὺν ταῖς ἄλλοις περιλαμβάνοντο καὶ τὰ ἕξῃς ἀφορῶντα εἰς πρόσφατον ἔργον τοῦ Λουβράνου, ἂν μὴ μικροῦ χρόνου ὁ ἡμέτερος τεχνοκρίτης ἐδημοσίευσεν, ἐκδίδοντος Luigi Pierro, βιβλίον μεγίστου ἐνδιαφέροντος περὶ τοῦ θείου τοῦ Βερνάρδου Τσελεντάνου. Πολὺ θὰ ἐπικτεινόμεν, ἐὰν διελάμβανον περὶ τοῦ τελεσφόρου τῆς τοιζύτης δημοσιεύσεως. Ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώσκων τὰς βραχεῖς ταύτας βιογραφικὰς σημειώσεις, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγραφεὺς ἔτυχεν ἄρθρων ἀληθῶς ἐνθουσιωδῶν καὶ ἐπιστολῶν λίαν κολακευτικῶν ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων ἰταλῶν, λογίων καὶ ξένων συγγραφέων κτλ.ν

Τοῦ ἔργου τούτου τοῦ ἡμετέρου φίλου γράφας ἰταλίστι βιβλιοκρίσιαν καταχωρισθεῖσαν ἐν τῷ περιοδικῷ Atheno Italiano. τῷ ἐν Ῥώμῃ ἐκδιδομένῳ, ἀξίον ἔστι νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα ὀλίγα τιὰ, ὅπως καὶ ἐν Ἑλλάδι γίνῃ γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ περιβοήτου τούτου νεαπολίτου ζωγράφου, διανύσαντος τὸν βίον ἐν τῇ ἀνθρῶ ἡλικίᾳ τῶν 28 ἐτῶν!

Τοῦ ποιήματος τούτου ἐξ 180 σελ. συνισταμένου καὶ ἀνατιθεμένου τῷ ἀξιοτίμῳ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ δημοσίας ἐκπαιδευσεῖς Ὑπουργῷ κ. Φερδινάνδῳ Μαρτίνῃ, κυριώτερον μέρος εἶνε ὁ γλαφυρὸς καὶ περισπούδαστος λόγος ἀναγνωσθεῖς ἐν τῇ ἐν Νεαπόλει Β. Ἀκαδημίᾳ Καλῶν Τεχνῶν, παρόντος τῆς Α. Ὑ. τοῦ Διαδόχου τοῦ Ἰταλικοῦ Θρόνου, κατὰ τὴν 4-νν Σεπτεμβρ. 1892 ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισημοῦ ἐγκαινιάσεως τῆς Ἐκθέσεως τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων τοῦ θείου τοῦ. Διατρέχων τὰς σελίδας τοῦ κομψῶς ἐκδοθέντος βιβλίου ὁ ἀναγνώστης καταγοητεύεται ἀναθεωρῶν ἐν ἀπάσῃ τῇ ἀκεραιότητι αὐτοῦ τὸ λαμπρὸν πρόσωπον τοῦ Βερνάρδου Τσελεντάνου, τοῦ ἀληθοῦς ἐκείνου τῆς τέχνης μάρτυρος, περικοσμοῦντος καὶ δοξάζοντος τοὺς Νεαπολίτας ζωγράφους, τοῦ διδασκάλου τῆς μεγάλης ἐκείνης τέχνης, ἥτις ἐκ τῶν ἀγνῶν τῆς φυσικῆς ἀληθείας πηγῶν ἀνυψοῦται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἰδανικοῦ. Ὁ λόγος τοῦ Λουβράνου καθίσταται πολυτιμότερος, καθ' ὅσον διὰ σπανίας διακρίσεως παραβάλλει τὸ ἔργον τοῦ ἐνδόξου θείου τοῦ πρὸς τὸ ἔργον τῶν γάλλων καὶ ἰταλῶν ζωγράφων τοῦ 12', αἰῶνος καὶ τῆς πρώτης πεντηκόνταετηρίδος τοῦ ἡμετέρου, ἀνιχνεύων συγκρίσεις αἰτινες, εἰ καὶ πάντοτε δὲν εἶνε πρωτότυποι, ἐμφαίνουσιν ὁμῶς ζωηρὰς λάμψεις εὐφυΐας.

Ἐπειδὴ δὲ, ὡς δικαίως παρατηρεῖ ὁ Λουβράνος, μετὰ τὸν Gabriele d' Annunzio, ἡ νεωτέρα κίνησις τῆς ζωγραφικῆς ἐν Εὐρώπῃ ἀρχεται ἀπὸ τῆς Γαλλίας, εἰς τὴν γαλλικὴν τέχνην ἐμμένει ὁ συγγραφεὺς ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀκμαίας αὐτῆς ἐποχῆς ὀφειλομένης πρὸς τὸν ἐνδοξὸν Ἰωάννην Βαπτιστήν. Ἐπιμαρτυροῦν τὴν σκιαγραφίαν τῆς ζωγραφικῆς γένου (pittura di genere) καὶ τὸν Θεοδωρὸν Gericault τὸν ἀκολουθήσαντα τὴν παραδόσιν τῆς ἐνδοξοῦς κληρῆς.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

γενεσίας ἐφ' ἣ καυχῶνται οἱ Ἴταλοί, παρὰ τοῖς ὁποίοις ἡ νεωτέρα τέχνη ἀρχεται ἀπὸ Ἀνδρέου *Arriani*. Διὰ τοσοῦτων καὶ πλείστον ἄλλων καλλιτεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σκέψεων πεπλουτισμένη ἡ ἐμβριθὴς μελέτη τοῦ Λουβράντου ἀποβαίνει τὰ μέγιστα λυσιτελεῖς πρὸς τοὺς τῆς ζωγραφικῆς ἐραστὰς καὶ ἐν γένει πρὸς ἅπαντας τοὺς καλλιτέχνας, οἵτινες ἐν τῷ πονήματι τούτῳ θὰ εὐρωσι ἠδονὴν συνάμα καὶ διδασκαλίαν.

Κατὰ τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ ὁ νεαρὸς Τσελεντάνος ἐνεθουσιάζετο μελετῶν καὶ θαυμάζων τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἀρχαίων, ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ ἀναγινώσκων τὴν πολύτιμον αὐτοῦ ἐπιστολογραφίαν καὶ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλοϊσίου, δι' ἧς οὗτος ἐκ Νεαπόλεως καὶ ὁ Βερνάρδος ἐκ διαφόρων πόλεων τῆς Ἰταλίας καὶ πρὸ πάντων ἐκ Ῥώμης—τῆς ἰδανικῆς πατρίδος τῶν φιλομούσων—τοιούτου ἀμοιβαίου ἔρωτος παρέσχον τεκμήριον, οἷον σπάνιον ἐστὶν ἐν ἄλλοις εὐρεῖν.

Ὁ Τσελεντάνος ἀείποτε τείνων πρὸς τὴν τελειοποίησιν τῆς τέχνης, τὴν ἰδέαν ταύτην τοῦ Ῥαφαήλ, ἐμελέτα τὰ ἔργα ἐκεῖνα ὑπὸ τῷ ῥόμῳ καταλαμβανόμενος, καὶ ἐμόχθη καρτερικῶς εἰς τὴν μίμησιν αὐτῶν, συντρόφους ἔχων τῶν κόπων του τὸν *Régnauld* καὶ τὸν *Mosso* ἀποβιάσαντας αὐτὸν ἅπαντας κατὰ τὸ εἰκοστὸν ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των! Πλὴν ὁ πρόωρος θάνατος εἶνε ἡ ὠραιότερα τῶν ποιήσεων.

Μεταξὺ τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων τοῦ Τσελεντάνου διὰ τῆς τοῦ Τιτσιάνου τρανωτικῆς γραφίδος χρωματισθέντων διαπρέπουσι τὸ τοῦ *Benvenuto* κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Φουρβίου Ἀγ. Ἀγγέλου, εἰ καὶ τοῦτο ἀτελές, τὸ τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου Ζαβερίου εὐαγγελιζομένου τοῦς Ἰάπωνας ζωγραφισθὲν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ὅπερ ἦτο παράδοξον κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ, τὸ Συμβούλιον τῶν Δέκα ἐν τῇ αὐτῇ τῶν Δουκικῶν Ἀνακτόρων ἐν Βενετίᾳ ἢ Συνδιάλεξις τοῦ Μασκινέλλου καὶ ὁ Τάσος φρενοβλαβῆς ἐν τῇ ἐπαύλει ἐν *Bisaccio*, τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ἔργον ἀποβιάσαντος εἰς τὰς χεῖρας κρατοῦντος τὴν γραφίδα, καθὼς ὁ ἀνδρῆος στρατιώτης πίπτων ἐν τῷ ῥήγματι τείχους. Ἡ εἰκὼν αὕτη, λέγει ὁ *Settembrini*, διατηρεῖ πᾶσαν τὴν ἰσχυρὰν ψυχὴν τεχνίτου μεταξὺ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πρωτευσάντων, ἀπὸ *Giollo* ἄχρις ἡμῶν, πάντας τοὺς παλμοὺς εὐγενοῦς καρδίας, τὴν τελευταίαν τοῦ βίου πνοήν, τὸ ἔσχατον φῶς τῆς εὐφύας ἐκείνης, ἧτις πρὸς στιγμὴν ἔλαμψε καὶ ἐσδέσθη.

Ἐν παραρτήματι ὁ λόγιος συγγραφεὺς ἀφηγεῖται ἅ τὰ λαθόντα χῶρα κατὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς ἀναθηματικῆς πλακῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ ἡμέτερος Βερνάρδος, κειμένη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀγ. Θηρεσία *degli Scalzi* ὑπὸ τῷ ἀστ. ἀρ. 83 κατὰ τὴν 28ην ἐπέτειον ἡμέραν τοῦ θανάτου του, (28ην Ἰουλίου 1863) β'. τὰ ἀφορώντα εἰς τὸ κληροδότημα « Βερνάρδος Τσελεντάνος » ἧοι τὴν συλλογὴν τῶν ὠραιοτέρων αὐτοῦ ἔργων—γ'. τὰς ἀπονεμηθείσας τιμὰς τῷ ἐξόχῳ ἀνδρὶ κατὰ τὴν 4 Σεπτεμ. 1892 εἰς ἃς συγκατετέθησαν καὶ πλείστοι ἄλλοι περιφανεῖς ἄνδρες δι' ἐπιστολῶν καὶ τηλεγραφημάτων, κωλυόμενοι νὰ παρευρεθῶσι προσωπικῶς.

Συμπληροῦντες σήμερον ὅτι ἤδη ἐγράφσαμεν περὶ τοῦ ὠραίου καὶ ὀφελίμου τούτου τοῦ φίλου μας ἔργου συνιστῶμεν αὐτὸ θεμιτῶς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐκτιμῶντας τὴν φιλολογίαν καὶ καλλιτεχνίαν, αἵτινες εἰσὶν αἱ ἀγναὶ καὶ ἀνεξάνκληται πηγαὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ ἠθικῆς προόδου τῶν ἐθνῶν.

Κέρκυρα 12 Ὀκτωβρ. 1893

Φ. ΔΙ. ΜΕΝΤΟΣ

ΔΙΜΝΗ ΕΝ ΟΙΚΩ, !

(δ ἰ ἡ ἡ μ α)

ΜΕΤΑ τὴν ἀνοιξιν, μετὰ τὸ μεθυστικὸν τῶν ἀνθρώπων ἄρωμα, μετὰ τὴν πρωϊνὴν τῶν ὀρέων αὐραν, μετὰ τὴν δρόσον τοῦ Ματίου, ἧτις εἰς πᾶν φίλημά της διανοίγει τοὺς κάλυκας καὶ μᾶς διδίδει ἐν ῥόδῳ, τὸν Βασιλέα τοῦτον τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ἄνθος, μετὰ τὸ γλυκύφθογον τῶν πτηνῶν μέλος, μετὰ τὸ γρύλλισμα τῶν συνοδευουσῶν τὴν σιγὴν τῆς νυκτός γρύλλων, μετὰ τὴν τραχάλα καὶ τὸν κοπετὸν τῶν κτηματιῶν ὅπως συλλέξωσι τὰ τῆς ἐσοδείας των, ὡς ἄλλοι μύρμηγγες, μετὰ τὸν γενικὸν καὶ φλέγοντα πόθον ὅπως ἀκούσωμεν τὸν οὐρανὸν κραυγάζοντα, ἰδῶμεν τὸ στερέωμα μελανοφοροῦν, τοὺς ποταμοὺς ἐξογκουμένους, καὶ τοὺς ρύακας ψιθυρίζοντας, εἰσῆλθομεν εἰς τὸν χειμῶνα ἄλλ' εἰς χειμῶνα συνεχῆ, πρωτοφανῆ, Κεφαλληνήτικον. Μετὰ τὴν ἐλαφρὰν βροχὴν τῆς 7ης καὶ 8ης ἠέξαντο! ἐπῆλθεν ἡ ἐπομένη, ἧτοι τὸ Σάββατον, ἐν εὐδία καὶ μετ' ἐν γενικὸν παράπονον, μετ' ἐμὴν μεμψιμοιρίαν, ὅτι ἡ βροχὴ ἦτο ἀνεπαίσθητος, ἀνωφελής.

Τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου διεδέχθη ἡ ἑσπέρα καὶ ταύτην ἡ νύξ. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο χλυαρά, ὁ οὐρανὸς ποῦ καὶ που νεφελώδης, ἐπὶ τοῦ στερεώματος ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες ὅτε μὲν ἐφαίνοντο ὅτε δ' ἐκρύπτοντο, ἐνόμιζέ τις δ' ὅτι ἤθελον νὰ μᾶς παίξωσι τὸ κρυφτό Ἐπῆλθεν ἡ νύξ καὶ πάντες ταξειδεύουσιν εἰς ἄλλον κόσμον καὶ κόσμον θελκτικὸν ἀπατηλῆς ἀπολαύσεως, κομῶνται, ὄνειρώτουςιν, ἐνῶ τὸ στερέωμα διασχίζεται ὑπὸ κεραιῶν, οἵτινες μᾶς ἀφουπνίζουν. Τὰς κραυγὰς τ' οὐρανοῦ διαδέχεται βροχὴ σιγῆ καὶ μετ' ὀλίγον ραγδαία.

Ἡ νύξ προχωρεῖ, φθίνει, παρέρχεται, καὶ ταύτην μεμψιμοιρεῖ καὶ ἡ βροχὴ ἧτις κατ' ἀρχὰς πίπτει σιγῆ καὶ ραγδαία, φθίνουσα καὶ εἴτα καταπαύει μετ' ἐπὶ τὴν πάροδον τῆς νυκτός καὶ μετ' ἐμφάνισιν τῆς ἡῶς. Ἡ ἡῶς ἐξτείνεται καὶ ἡ ἡμέρα ἐπροχωρεῖ ἐπὶ τοῦ σύμπαντος, τὰ νέφη ἀπεσύροντο πρὸς τὸ πλάσιον τῶν ὀρέων καὶ ἐπέψαυον τὰς ἀκρωτείας αὐτῶν. Πάντες δ' ἀνεμένομεν ν' ἀναφανῶσι καὶ μᾶς χαιρετίσωσιν αἱ πρῶται ἡλιακαὶ ἀκτίνες.

Ἄλλ' ὁ καιρὸς δὲν ἐβελτιώθη καὶ ἡ βροχὴ κατέπαυσεν, ἵνα ποιήσῃ μικρὰν ἀναστολήν, ὅπως πρὸς στιγμὴν σταθμεύουσα ἐπανελθῆ ζωηροτέρα, καὶ ὄντως τὴν 9 π. μ. ἤρχισε τὸ ἔργον της.

Ἡ Κυριακὴ καὶ αὕτη παρήλθε καὶ ταύτην διεδέχθη ἡ Δευτέρα ὁ αὐτὸς καιρὸς, τ' αὐτὰ νέφη καὶ ἡ βροχὴ εἰς ἔργον!

Ἡ θάλασσα πλαταγεῖ, οἱ ρύακες ψιθυρίζουσιν, αἱ ὁδοὶ ἀδιάβατοι, καὶ εἰς τινα μέρη τῶν οἰκιῶν ἀκούεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ τικ τὰκ, εἶνε σταγόνες ὕδατος αἵτινες καταπίπτουσιν εἰς τὰς μᾶλλον ἐλλειπεῖς οἰκοδομὰς. Ἡ Δευτέρα προχωρεῖ φθίνουσα, ἐκάστη δὲ παρερχομένη στιγμὴ συμπαρασύρει καὶ τὴν ζωὴν μας, ἡμεῖς δὲ φερόμεθα ἀσυνειδήτως καὶ ἡρέμα πρὸς τὸ τέρμα τοῦ βίου, καὶ πλησίον τοῦ τάφου. Ἡ Δευτέρα ἐγκαταλείπει ἡμᾶς ὡς καὶ ἡ Κυριακὴ. Βαδίζομεν ἀπὸ τὴν Δευτῆραν πρὸς τὴν Τρίτην καὶ ἡ βροχὴ μᾶς παρακολουθεῖ, τὸ ἀραιὸν τικ τὰκ ἀξάνει, ὁ ρυθμὸς τῶν ἀρχεται ταχύτερος, ἡ νεφελὴ οὐρα καὶ ὁ κάλυξ τῆς θαλασσοδόμου διατῆν ἀντοχὴν τοῦ τηλεγο. καταστήματος μεταβάλλεται εἰς πρῶτον, εἰς φροντίδα διὰ τούτο καὶ πρὶν

ΤΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΑΙΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΔΙΑΚΟΝΙΑΝ

κατακλιθῶ λαμβάνω ὅλα τὰ προφυλακτικά, τὴν λυχνίαν σιμά μου, τὰ σπύρτα εἰς ὄρισμένον μέρος, καὶ τὰ ροῦχά μου ἐν ἀσφαλεῖ τόπῳ.

Ἡ νύξ προχωρεῖ καὶ τὸ τικ τὰκ αὐξάνει. Ἡ ραγδαία βροχή, ἡ αὐξουσα ταχύτης τοῦ τὰκ τικ με τρομάζουσιν, ἀπομακρύνουσιν ἐκ τῶν βλεφάρων μου τὰς πτέρυγας τοῦ ὕπνου, καὶ δὲν αἰσθάνομαι τὴν ἐλαχίστην θωπείαν τοῦ Μορφέως,

Ἐγείρομαι καὶ ψηλαφητεῖ εὐρίσκω τὰ σπύρτα, ἀνάπτω τὴν λυχνίαν, εἰς τὴν πρώτην τῆς ὁποίας ἀναλαμπήν τὸ ἐν τῷ δωματίῳ μου παχυνὸν σκοτος ἐκφύγει ὡς ἡ ἀστραπή, λαμβάνω τὰς ἐφημερίδας καὶ ἀναγινώσκω ἀπλήστως ὀλόκληρα ἄρθρα. Ἀπαισιῶν ἐμαυτὸν ἐντροφῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, ἐξερχόμενος δὲ τῆς ρέμβης μου ταύτης εὐρίσκομαι πρὸ ἀπειλιστικοῦ θεάματος. Τὸ ὕδωρ μ' εἶχε περικυκλώσει πανταχόθεν, ἀλλ' ἀδιάφορον, ἡ κλίνη μου ἔμνευεν ἄβροχος. καὶ μ' ὅλην μου τὴν ἀταραξίαν καρφώνομαι ἐπ' αὐτῆς ἀναγινώσκων καὶ ρίπτων ἐξ ὕπομοιθῆς τὸ βλέμμα μου ὁτιεὶ πρὸς τὴν λυχνίαν μου—διότι ἐφοδύμην μὴ σταγῶν πεσοῦσα ἐπὶ τῆς ὕλης αὐτῆς τὴν θρυμματίση—ὅτε δ' ἐπὶ τῆς ἀγαπητῆς μου βιβλιοθήκης—ἃς τὴν ὀνομάσωμεν βιβλιοθήκην!

Τὰ πράγματα μέχρι τοῦδε ἔχουσι καλῶς, ἃς χαλᾶτη ὁ ἔξω κόσμος, ἃς μὰς ἀπειλῆ ὁ ἔσω, ἐστνευθῆταμεν εἰς τὸν κίνδυνον καὶ ἀδιαφοροῦμεν, ἡ κλίνη μου ἄβροχος, ἔγνοια μου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀλλάζουν τὰ πράγματα καὶ αἱ συνθήκαι μεταβάλλονται, μὲ ἀπειλοῦσι, μὲ διώκουσι, μὲ ἐκθρονίζουσι τῆς προσιφίλους κλίνης μου καὶ τῆς ἐλκυστικῆς θερμότης, τὸ τικ τὰκ τοῦ δωματίου μου, τὸ ἀπαίσιον τὸ ἀπειλητικὸν ἀκούεται παρὰ τῆ κεφαλῆ μου εἰς τὸ προσκεφάλαιόν μου

Πηδῶ, ὡς ὁ λαγῶς, ὅταν αἰσθανθῆ τὸ πάτημα τοῦ θηρευτικοῦ κυνός, σύρω πρὸς τὴν γωνίαν καὶ τὸ τελευταῖον ἄσυλον, τὴν κλίνην μου, καὶ ἡσυχάζω κατακλιόμενος.

Ὁ ἄνεμος ὠρέτο, ἡ βροχή καταπίπτει σωρηδὸν ἐπὶ τῆς στέγης καὶ μετ' ὀλίγον μ' ἐκδιώκει καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου ἄσουλου μου. Ἐγείρομαι ἐν ὄργῃ καὶ ἀγανακτῆται ἐγκαταλείπω τὸν κοιτῶνά μου καὶ καταφεύγω εἰς τὸν μικρὸν θαλαμῶνα τοῦ γραφείου μου. Ἐδῶ σιγῆ, γαλήνη, οὐδὲν τὰκ, οὐδεμίαν ἀπειλῆ, πλήρως ἀσφάλεια. Νομίζω ὅτι ἕκαμᾶ ἄλλα ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ξηρὰν, ἐκ τῆς τρικυμίας πρὸς τὴν ννεμίαν, ἐκ τοῦ κινδύνου πρὸς τὴν ἀσφάλειαν.

Ὅλη ἡ ὄργῃ καὶ ἡ ἀγανάκτησις κλύπτουσι τὸν ἐγέφαλόν μου, ἀρπάζω τὴν πένα ὅπως ἐκχύσω ὅλην μου τὴν χολήν, ὅλον μου τὸ δηλητήριον, ὅλον τὸ μῖσός μου κατὰ τῶν Καρβουναίων (ἰδιοκτητῶν), πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν.

Γράφω, γράφω, γράφω ἔχων μόνον σύννοδόν μου τὸν μονότονον τοῦ ὠρολογίου ἤχον καὶ σκοπεύω νὰ ἐξεκκολληθῶ μεχριπρωίως ἕως οὗ διαρρέουσι ὀλόκληρος ἡ νύξ, ἡ νύξ τῆς ἀγωνίας, τοῦ τρόμου, τῆς ὄργῃ. Ἡ χεὶρ μου ἀποκάμνει καὶ ἡ γραφίς μου μ' ἐγκαταλείπει, ἀλλὰ μετ' αὐτῆς με ἐγκαταλείπει καὶ ἡ βροχή καὶ μόνον βασιλεύει ὁ βορρᾶς ἔξω.

Τὸ ἄσυλόν μου δὲν μοὶ ἀναγκαιοῖ πλέον μοὶ εἶναι μισητόν, ἀφόρητον.—Ὡς τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας!—Τὸ ἐγκαταλείπω καὶ ἐπανέρχομαι εἰς τὸ πρόην καθεδρῶς, τὸ δωματίόν μου τὸ ὁποῖον ὀλοιάζει με λιανὴν αὐτόχρημα. Ἀλλ' ἀδιάφορον, τὸ τικ τὰκ τικ δὲν ἀκούεται πλέον, ἡ κλίνη μου εἰς δύο μόνον μέρη εἶναι ὑγρὰ, καὶ μόνον αἱ πτυχῆ τῆς συνόδου εἶναι μούσκεμα, ἀλλὰ δὲν με μέλλει καὶ αὐταὶ δὲν περιτυλίσσουσι τὸ σῶμα μου δύναμαι νὰ κοιμηθῶ. Καὶ ὄντως, ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον, ἐκδύομαι κατακλιόμεναι καὶ μετ' ὀλίγον ἐντροφῶ εἰς τὴν

ποθητὴν τοῦ ὕπνου ἀγκάλην ἀφ' ὅπου μετὰ ὄρας ἐγείρομαι μὲ ἐν πῆδημα καὶ με μίαν φωνὴν «Παύλαινακα!» ἵνα παραγγείλω τὰ τῆς ἡμέρας.

Ἐγγραφοὶ ἐν Σάμῃ (Αἰγιάδος) 12 Ὀκτωβρ. 1893

I.B.

Ο Αἴθρ καὶ ἡ Ζωὴ

ΚΑΤΑ τὸν διάστημα χημικὸν Δουμάς, ὅλα τὰ ὄντα τὰ ὁποῖα ἔχουσι ζωὴν δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ αἴθρ συμπυκνωμένος (condensé) Τὰ φυτὰ δὲν ὑπάρχουσιν εἰμὴ διὰ τοῦ ἀέρος καὶ τὰ ζῶα δὲν ὑπάρχουσιν εἰμὴ διὰ τῶν φυτῶν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν καὶ αὐτὸς εἶναι αἴθρ συμπυκνωμένος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ αἴθρ, ἀφ' οὗ ὑπάρχει ἀνθρωπότης, εἰσέρχεται εἰς τὰ σώματα τῶν προγόνων μας ἀποτελεῖ μέρος τοῦτον καὶ ὕστερον ἀποχωρίζεται, ἔπειτα ὅτι τὸ σῶμά μας; εἶναι σχηματισμένον ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἐξ ὧν ἦσαν σχηματισθέντα τὰ σώματα τῶν προγόνων ἡμῶν—ὁ αἴθρ εἶνε ἡ αἰτία τῶν προαιωνίως ὑπερξάντων φυτῶν κυκλοφοροῦσα ἀδιαλείπτως εἰς τὸ ἄπειρον ἐν εἴδει παλλίβοις οὐδέποτε ἀποκαμουσῆς. Σήμερον εἶναι ἀνθισμὸν ἐνός ζωοφύτου, καὶ ὕστερον εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Καρτεσίου, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Δάντου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ κύκλος τῆς οὐσίας τούτης; εἶναι ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος. Τοῦ κύκλου τούτου τὴν ἀρχὴν ἀνθρώπινο; ὀφθαλμῶς οὐδέποτε εἶδεν, ὡς ὁ ἀνθρώπινο; νοῦς δὲν δύναται νὰ φαντασθῆ τὸ τέλος του, Ἡ ἀρχὴ τῆς οὐσίας ταύτης εἶναι ἀπειρος διερχομένη ἀλληλοδιχόχως ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς τὸν θάνατον καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, εἶναι ἀρχαία ὡς ὁ κόσμος καὶ ὅπως εἶναι πάντοτε νέα. Ἐάν δὲ ἡ οὐσία αὕτη ἤθελεν ἔχει καὶ συνείδησιν, θὰ εἶχεν ἀπολύσει ὅλας τὰς χαρὰς καὶ ὅλας τὰς λύπας τῆς ζωῆς καὶ ἠσθάνθη ὅλας τὰς τε εὐφροσύνας καὶ τὰς εὐτελεῖς ἐντυπώσεις. Ὁ αἴθρ ὁ πλῆττων ἐλαφρῶς τὸ πρόσωπόν μας εἶναι ὀλόκληρος παρελθούσα ζωὴ, εἶνε ἡ οὐσία μυριάδων ὑπερξέων, εἶνε ἡ οὐσία τῶν προγόνων μας, εἶνε οἱ θαυόντες τῆς; ὁποῖους κλείμεν. Σήμερον ὁ αἴθρ οὗτος ἀποτελεῖ μέρος ἡμῶν καὶ αὐριον θὰ εἰς ἀκολουθήσει τὸν δρόμον του, ἀδιαλείπτως μεταμορφούμενος καὶ διερχόμενος ἀπὸ τὸν ἕνα ὀργανισμὸν εἰς τὸν ἄλλον, ἀνευ ἐκλογῆς καὶ ἀνευ διακρίσεως; μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὀήμετερος πλανήτης; πύξυη νὰ ζῆ καὶ ἡ ἀναρχος οὐσία παντός ὄντος ὅπερ ἔζησε θ' ἀνοιξῆ εἰς τὴν ψυχρανθείσαν γῆν γιγαντώδη τάφον, ὅστις θὰ ἐξακολουθῆ νὰ περιστρέφεται σιωπηλῶς καὶ ἄρημος εἰς τὰ ἄδυστα βάθη, ὡς τόσοι ἄλλοι ἐσθεςμένοι κόσμοι.

Καὶ ἔπειτα; . . .—Ἡ ἐπιστήμη μένει βωβή.—Εἰς τὸ βιβλίον τῆς φύσεως, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀνοικτὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας καὶ εἰς τὸ ὁποῖον μετ' ἀπληστίας ἐνσκιπτομεν διὰ ν' ἀναγνώσωμεν τὸ μέλλον, ἐλλείπουσι δύο σελίδες αἱ ὁποῖαι περισσότερον τῶν ἄλλων μὰς ἐνδιαφέρουσιν, ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία.

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Ο ΒΕΡΔΗΣ ΚΑΙ Ο ΦΑΛΣΤΑΦ

Ἄπονον ἀνθηρὸν γῆρας! Ὁ χρόνος διέρχεται ἐπὶ τῆς πολιᾶς κεφαλῆς του καὶ ἀντὶ ν' αὐξάνη τὴν ἰλικίαν του αὐξάνει τὴν δόξαν του! Ὁθέλλος καὶ Φαλσάφ τὰ δύο τελευταῖα ἔργα του. Ὁ Ὁθέλλος εἶνε ὁ πόνος καὶ ὁ θάνατος, ὁ Φαλσάφ εἶνε ἡ χαρὰ καὶ ἡ ζωή. Μουσικὴ αἰθέριος, ὑψηλὴ, ἐλαφρὰ καὶ ρεμβώδης. Εὐτυχεῖς κάτοικοι τοῦ Μιλάνου, μεταβῆτε ἀθροοὶ εἰς τὴν Σκάλαν καὶ χειροκροτήσατε τὸν μέγαν διδάσκαλον. Καὶ εἰς, ὦ κρινοδάκτυλοι παρθένοι τῆς Ἰταλίας, δρέψατε χλωροὺς βλαστῶδες δάφνης, πλέξατε σφάνους καὶ σέψατε τὴν λευκότεριχα κεφαλὴν Του.

ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΟΣ ΔΟΤΤΟΡΟΣ

Κύριε Πρωθυπουργέ, συμπάθησέ με
 Ἄν ἔρχωμαι κ' ἐγὼ νὰ σ' ἐνοχλήσω.
 Χάρισμα ἢ προκοπὴ, ἐδελέασέμε,
 Κ' ἤλθα κ' ἐγὼ νὰ ψευτοπροκοπήσω.
 Δούλος ἐπῆα σὲ σπῆτι, ὅπου ἐμβασέμε
 Ἡ χρεῖα νὰ τραγω-πίνω γιὰ νὰ ζήσω.
 Γιατὶ ἔτσι μόνο ἡμπόρια, πῖσεψέμε,
 Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον νὰ φοιτήσω.
 Τελειόφοιλος ἔθεν ἀμφοτέρων,
 Δόκτορ δουλείας, καὶ δόκτορ Δικαιοσύνης,
 Ἐρχομαι νὰ ζητήσω ἐχ τῶν πρωτέρων
 Θέσιν καμμίαν ὑπαλληλοσύνης,
 Κι' ἄς ἦναι κ' ἐχ τῶν πλέα κατωτέρων.
 Ὅπως μὴν ἀποθνήσκωμεν ἐκ πείνης,
 Κ' ἔρχομαι αὐτὸ ζητῶντας,
 Ἐπειδὴ τῶρ-πλέον Δοττόρος ὄντας,
 Δὲ μπορῶ νὰ ἐπιστρέψω
 Στοῦ Ἀφεντικοῦμου πάλε νὰ δουλέψω.
 Οὔτε στὰ Βλαχοβούνια
 Νὰ ἔξαναπάω νὰ βρόσκω τὰ γουρούνια.
 Δὲν ἔχεις ἐδῶ χρεῖες;
 Στείλεμε Δικαστὴν εἰς Ἐπαρχίης.
 Ὅπου, ἄγνωστο τὸ ποιόνμου,
 Μὰ τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο ἐνώπιόνμου,
 Ποῦ χάριν Ἐξουσίας
 Θὰ ἐλθῆ τοῦ ὑποκειμένουμου ἀπευθείας,
 Κ' ἐγὼ θὰ ὑψηπετήσω,
 Καὶ τὸ Ἔθνοςμου, κ' ἐσένα νὰ τιμήσω.

Α. Λ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ

Σὰν ἡ κυρὰ μου χαίρετὰ σεμνὴ χαριτωμένη
 Μὲ τῆς τιμῆς χαρίσματα περίσσια σολισμένη,

Ποῖος ἡμπορεῖ τὸ βλέμμα του ἐπάνω της νὰ εἶψη
 Χωρὶς μὲ φόβο ἔς τὴ ψυχὴ τὸ λογισμόν νὰ κρύψη;

Κι' ὅταν ἀπ' ὄλους θαυμαστῆ, ἀπ' ὄλους παινεμένη
 Μὲ τὴ σολὴ τῆς ἀρετῆς ἐντροπαλὴ διαβαίνη,
 Θαρεῖς πῶς ἐκαταίβηκε ἀφ' οὐρανοῦ τὰ μέρη
 Νὰ δεῖξῃ πῶς θαυματουργεῖ τοῦ Ἀπλασοῦ τὸ χέρι.

Ἐκστατικὸ ἐπάνω της τὸ μάτι λησμονιέται
 Καὶ σέρνει φῶς μὲς τὴν ψυχὴ ὅπου ποτὲ δὲ σβύεται
 Κανεὶς ἄς μὴ τὸ παινεθῆ ζωὴ πῶς δοκιμάζει
 Ἄν δὲν εὐτύχησε ποτὲ ἐκεῖνη νὰ θαυμάζει.

Πνοὴ γλυκεῖα ἐρωτικὴ χαϊδεύει τὴ μορφή της
 Σὰν θεῖο πνεῦμα οὐρανοῦ σὰν νάτανε ἡ ψυχὴ της
 Καὶ μὲς τὰ φύλλα τῆς καρδιάς σιγὰ σὰν γλυκοπνέει.
 — Σ τ ε ν ἄ ζ ε τ ε , σ ε ν ἄ ζ ε τ ε — ἀδιάκοπα τοῖς λέει.

ΝΑΘΑΝΑΗ Ι. ΔΟΜΕΝΕΓΙΝΗΣ

Σ' ΕΣΕ Τ' ΑΦΙΕΡΟΝΩ

Η' ΟΤΑΝ ΣΕ ΒΛΕΠΩ ΛΙΟΝΩ !

Χίλιες φορές, γλυκεῖα κυρὰ, ἔξενύχτισα νὰ γράψω
 δύο στίχους καὶ τὰ κάλλη σου ἐκεῖ νὰ περιγράψω.
 Μὰ δὲν ἡμπόρεσα ποτὲ μία γραμμὴ νὰ κλείσω,
 χωρὶς νὰ γίνω ξοφρενῶν κι' ὄλα νὰ τὰ ξεσχίσω.
 Ἄπλωνα ἐμπρὸς μου ποιητῶν ἐρωτευμένων στίχους
 μὰ σὰν τρελλὸς ἐκύτταξα τριγύρω μου τοὺς τοίχους,
 Γιατὶ ἐβλεπα νὰ γράφουε . . . ἀνοιξες, μέλια, ἄστρα,
 ζάχαρες καὶ φθινόπωρα, βασιλικοὺς στὴ γλάστρα.
 Κρίνους, φεγγάρια, λούλουδα, πέρδικες, χελιδόνια,
 χῆνες καὶ πάπυες τοῦ γιγαλοῦ γαλιάνδρες καὶ ἀηδόνια,
 Γριαντάφυλλα, Παράδεισους, τοῦ Ραφαὴλ εἰκόνες,
 ἀγγέλους ὀλοφάνερους Ἰριδες, Περσεφόνες,
 Ἐκεῖ Ἀφροδίτες, Ἀθηνῆς, Ἐλενης Μενελάου,
 νεράιδες ὀλοζόντανες, Σειρῆνες τοῦ πελάου . . .
 Ἄδύνατο . . . μία γραμμὴ νὰ γράψω δὲν μποροῦσα,
 γιατί καὶ τί ἐτέριαζε μ' ἐσὲ ξανθομαλλοῦσα;
 Ἄνοιξες καὶ φθινόπωρα, παράδεισοι κι' ἀγγέλοι,
 ἐμπρὸς σ' ἐσὲ εἶν' ἀνοστια, καὶ ἀλοὴ τὸ μέλι.
 Ὁ Ἥλιος, τὰ φεγγάρια τους, κ' ἡ εὐμορφίης τοῦ κόσμου,
 στὰ μάτια μου εἶνε σκοτεινὰ, χωρὶς ἐσένα, φῶς μου.
 Ὅταν φανῆς ἐσὺ, κυρὰ, τὰ γιούλια καὶ οἱ κρίνοι,
 καὶ κάθε ἀνοστια εὐδύνεται καὶ μυρωδιὰ δὲν χύνει.
 Ὅταν μιλήσῃς κ' ὅταν γελάσῃς τ' ἀηδόνια, αἱ καιρίνες
 βουβαίνονται δὲν κελαιδοῦν καὶ πνίγονται ἢ Σειρῆνες.
 Εἰκόνες, λέει, τοῦ Ραφαὴλ καὶ τοῦ Λουκᾶ ἀκόμα . . .
 μὰ εἰς ἐσὺ χίλιες φορές ἔστα κάλλη καὶ ἔς τὸ σῶμα,
 Ἄνωτερη, εὐμορφώτερη, καὶ τοῦ Θεοῦ εἰκόνα,
 τὰ χέριχ τοῦ δὲν ἐπλασαν ὁμοια σου ἔς τὸν αἰῶνα . . .
 Πῶς εἶνε τῶρα δυνατόν ἄνθρωπος ν' ἀριθμήσῃ
 ταῖς μαγικέες σου χάριτες καὶ χωρὶς νὰ σ' ὑβρίσῃ;
 Ὅχι γι' αὐτὸ καὶ σήμερον τὸ ἔργον παραιτούμαι,
 γιατί ὅ,τι γράψω βλασφημῶ κι' ὅ,τι νὰ πῶ φοβοῦμαι.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΗΣ ΓΟΓΟΥΤΑΟΣ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

— Ἐν γενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ ἐτελέσθη κατὰ τὴν 14ην λήξ. μηνὸς ἡ βήπτισις τοῦ προσφιλοῦς ἀγγέλου τοῦ λίαν συμπαθοῦς παρ' ἡμῖν ποιητοῦ κ. Ἀνδρέου Μαρτζώκη, εἰς ὃ βρέφος, πλὴν τῶν ἀμικτῆ γεννήσει του δοθέντων αὐτῷ ὀνομάτων Λουδοβίκος-Καίσαρ, προσετέθη ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἀγγλ. Τηλεγραφείου κ. *Giuseppe Cardona* τὸ ὄνομα Πέτρος, Ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ ταύτῃ εὐκαιρίᾳ ἐξεδόθη μικρὸν τεύχος ποιήσεων ὑπὸ τὸν τίτλον «Πατρία Καρδία». Ποιήματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ βρέφος μου, τινὰ τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἐν τῷ περιοδικῷ ἡμῶν, μετὰ χάριτος καὶ θερμότητος πατρικοῦ αἰσθήματος γεγραμμένα, ὡς ἐν ἐπιστολῇ του δὲ ἀξιότιμου πρόσωπον συγχαίρομενον τῷ κ. Μαρτζώκῃ γράφει: «Ἐκασον αὐτῆς, (τῆς ἀνθοδέσμης) ἄνθος διαχέει τὸ εὖσμον μῦρον τῆς, πατρικῆς σοφίης καὶ ἕκασον φύλλον τῶν ποικίλων ἀνθῶν της κινουσιν οἱ ἐγκάρδιοι ἐκείνοι παλμοί, τοὺς, ὁποῖους μόνοι ἡμεῖς οἱ γονεῖς δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν.», Συγχαίροντες ἐκ καρδίας τῷ ἀγαπητῷ φίλῳ κ. Ἀνδρ. Μαρτζώκῃ εὐχόμεθα, ἵνα τὸν ἀγαπητὸν Πέτρον του ἴδῃ, ὡς ἡ πατρικὴ του καρδία ἐπιθυμεῖ, ἐπίσης δὲ συγχαίροντες καὶ τῷ ἀξιότιμῳ ἀναδόχῳ τοῦ μικροῦ Πέτρου κ. *Giuseppe Cardona*, ἐπὶ τῇ πισυματικῇ συγγενείᾳ μετὰ οἰκογενείας ἐγκρίτου τῆς ἡμετ. κοινωνίας εὐχόμεθα καὶ αὐτῷ νὰ ἴδῃ τὸν ἀναδεκτὸν του ἡμέραν τινὰ ἐν υγιείᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ μακροημερεύοντα καὶ ἀκολουθοῦντα τὰ βήματα τοῦ εὐφραντάσου πατρὸς του καὶ τῶν ἀξιότιμων αὐτοῦ δειῶν.

— Λίαν προσεχῶς ἐκδοθήσεται ἐνταῦθα ἐφημερίς τῶν μαθητῶν τοῦ Ἑλλ. Σχολείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ο ΦΙΛΟΜΑΘΗΣ» ἧς συντάκτης καὶ ἐκδότης τυγχάνει ὁ εὐπαιδευτος καὶ καλῶς μεμορφωμένος συμπολίτης ἡμῶν καὶ συνεργάτης τῶν „Μουσῶν“ κ. Γεώργ. Δ. Μάνεσης ἑλληνοδιδάσκαλος. Πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ κατασχῇ χρῆσιμον καὶ ὠφέλιμον εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, θέλει διαλαμβάνει δις τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενος «Ο ΦΙΛΟΜΑΘΗΣ» διὰ τοῦτο πιστεύομεν ὅτι ὅλαι αἱ οἰκογενεαί, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα σπουδάζουσιν, ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοῦ εὐώνου τούτου φύλλου θέλουσι προσφέρει βοήθημα ὠφέλιμον καὶ τερπνὸν συνάμα εἰς τὰ τέκνα των,

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

— Μὴ διψᾷς μεγάλων ἔργων, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, μὴ ἀποκάλει ἔργα μεγάλα τὰ πολυκόστα καὶ κατ'ἐπιφάνειαν λάμποντα. Ἀληθῶς μέγας ἐστὶν ὁ ὠφέλιμος ἄνθρωπος, τὸ δ' ἀγαθὸν ὅπερ σὺ ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας σου παρήγαγες, ἀποτελεῖ τὸ μόνον καὶ ἀληθὲς μεγαλεῖόν σου.

Zschokke

— Ἡδ. χόνημια τοῦ πνεύματος ἡμῶν ἐμποδίζει, πολλὰ καὶ ἡμᾶς νὰ κατασχῶμεν χρῆσιμοι. Ἐνῶ ἀποτεινόμενοι εἰς ἑαυτοῦς τὴν ἐρώτησιν «Πότε νὰ πράξω, τοῦτο ἢ νὰ μὴ τὸ πράξω;» ἡ εὐκαιρία παρέρχεται, ἢ σιγῇ ἀπίπτεται, τὸ ἄνθος μαρμαί-

νεται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν δύναται ν' ἀναζωογονηθῇ ποτιζόμενον διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανάστεως,

Fréd. Bremér

Ἡ γυναῖκες εἰς κανὲν εἶδος δὲν ἐδημιούργησαν ἀριστοῦργημα τι. Οὔτε τὴν Ἰλιάδα ἐδημιούργησαν, οὔτε τὴν Αἰνειάδα, οὔτε τὴν Ἠλευθερωμένην Ἱερουσαλήμ, οὔτε τὸ Πάνθεον, οὔτε τὸν ἅγιον Πέτρον. Δὲν ἐπενόησαν οὔτε τὴν ἄλγεβραν, οὔτε τὰ τηλεσκοπία, οὔτε τ' ἀχρώματα διοπτρα, οὔτε τὴν πυροσβεστικὴν ἀντλία, οὔτε τὸ πλέξιμον τῶν περικνημίδων κτλ. Κατορθώνουσιν ἡμῶς κάτι τι μεγαλείτερον παρὰ πάντα ταῦτα. Ἐπὶ τῶν γονάτων των διαπλάττεται ὅ,τι ὑπέροχον ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ τίμιος ἀνὴρ καὶ ἡ τιμῆα γυνή.

J. de Maistre.

Τὸ διακρίνον τὴν πατρικὴν καὶ μητρικὴν στοργὴν ἀπὸ τῶν λοιπῶν αἰσθημάτων, εἶνε ἡ περὶ τοῦ μέλλοντος πρόνοια. Ὁ ἐραστής, ὁ φίλος, ὁ ἀδελφός, καὶ ὁ σύζυγος δύνανται μὲν ν' ἀγαπῶσι μετ' ὄσης καὶ ὁ γονεῖς περιπαθείας, ἀλλ' ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ τρυφερότης αὐτῶν ἀντικείμενον ἔχει τὴν παροῦσαν ὥραν. Ἐν ᾧ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἡ μέριμνα οὐδέποτε περιορίζεται εἰς τὴν παροῦσαν ἀρετὴν ἢ εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων, ἀλλὰ πάντοτε προνοεῖ πότε καὶ ποῖα θὰ ἦνε ἡ κατάστασις αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον. Οἱ γονεῖς εἶναι οἱ φρουροὶ τοῦ μέλλοντος.

E. Legouvé

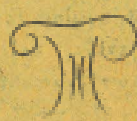
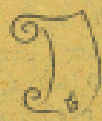
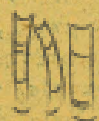
Ὁ εὐκρινὴς φίλος ἔχει τοῦ ἀρίστου ἱατροῦ τὴν δεξιότητα καὶ τὸ δικηνοστικόν, τοῦ καλλίστου νοσοκόμου τὸ ἀγρυπνον καὶ περιπονητικόν, τῆς φιλοστοργωτάτης μητρὸς τὸ φίλτρον καὶ τὴν ὑπομονήν. (*)

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Ἐν τῇ δημοσιευθείτῃ ἐσχάτῳ ἐν ταῖς «Μουσικῆς» περὶ γραφῇ τοῦ εὐπαιδευτοῦ συμπολίτου μας κ. Ἀνδρέου Βλαχοχρήστου παρεσιέφρυσαν τὰ ἐξῆς λάθη. Ἀντὶ τῶν λέξεων ἔνεκα, —ἐνασμενίζε, —ὡς μὴ ὄφειλεν, —ἐπεθίγουσα, —ἀρωματώδης ἄν, —βεβαρυμένον, —νήχῆθην (καλὴν νύκτα, —ἐρειδομένη, —αἰθεροβατῶν, —τῆς πρωτοτύπου, —ἐπὶ τῶν μαγρευτικῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, —καὶ εἰσελθόντες, —βούτηρον, —τροφάλιον, —δριμύς, —μέλαινα, —ἀνελπίστῳ φιλοξενείᾳ, γρ α π τ ε ρ ν ἔνεκεν, —ἐνασμενίζεται, —ὡς μὴ ὄφειλε, —ἐπεθίγουσα, —ἀρωματώδης ὦν, —βεβαρημένοι. —νήχῆθην καλὴν ἡμέραν, —ἐρειδομένη, —αἰθεροβατῶν, —τοῦ πρωτοτύπου, —ἐπὶ ταῖς μαγρευτικαῖς καλλοναῖς τῆς φύσεως, —ἀνήλομεν εἰς τὴν μονὴν καὶ εἰσελθόντες, —βούτηρον, —τροφάλιον, —δριμείας φυλλίδας (σαλάτας), —μέλαινα, —ἀνεπιλή-

ΤΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΙΣ Τὸ προσεχὲς ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

— Δύο σχεδόν εβδομάδες παρήλθον, ἀφ' ἧς ὁ νέος Νομάρχης κ. Παναγ. Ματαράγκας, ἀφικόμενος ἐνταῦθα ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του, καὶ ὅμως, κατὰ τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα, ἠδυνήθη πάραυτα ἰδίαις αἰσθήσεσι ν' ἀντιληφθῇ τῶν σπουδαιότερων ἐν τῷ τόπῳ ἀναγκῶν, καὶ μετὰ ζήλου νὰ ἐπιληφθῇ περὶ τῆς ταχείας καὶ καταλλήλου ὑπὲρ αὐτῶν προνοίας. Πολλὰ διαταγαί του, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθαριότητα καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως, ἐδόθησαν μέχρι τοῦδε τὸ ζήτημα τῆς ὑπὸ σκηνὰς μενούσης χωροφυλακῆς δι' αὐτοῦ βαίνει εἰς τὴν λύσιν του. ἐπεσκέφθη τὰ διάφορα δημοσία καὶ εὐεργετικά ἡμῶν καταστήματα, ὧν ἐγνώρισεν τὴν ἐκ τῶν σεισμῶν ἀθλίαν κατάστασιν καὶ διὰ τῆς δραστηρίου, ἐνόμου καὶ ἀπατριάστου ἐκπληρώσεως τῶν καθήκοντων του ἀρκούντως ἐπαληθεύει καὶ δικαιοῖ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ ὑφ' ὅλου τοῦ τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ ἐγχωρίου τύπου γραφέντα. Ἐκ τῶν εἰς τὰ διάφορα δημ. καταστήματα ἐπισκέψεών του, ἦ τε Δημοσ. Βιβλιοθήκη καὶ τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον προὐκάλεσαν ἰδίως τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐγνώρισεν, ὅτι ἀδύνατος καθίσταται ἡ ἐπὶ πλέον διατήρησις ἐν αὐτῇ τόσων χιλιάδων βιβλίων, ἂν μὴ ἐπέλθῃ ἡ δέουσα τῆς οἰκίας ἐπισκευή, δὲν ἠδυνήθη ὅμως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ νὰ μὴ ἐκτιμῆσθαι τὴν ἐν αὐτῇ ἐπικρατούσαν τάξιν, ἧτις ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀτρίτους κόπους τοῦ πρώην αὐτῆς ἀκαμάτου βιολιοφύλακος κ. Διο. Ἡλιακοπούλου, ὅστις ἀμισθί, μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς θέσεως, ἐργαζόμενος, κατώρθωσεν, ὡς ἐκ θαύματος, νὰ περισώσῃ ἐκ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ συν-ριμμάτων ὅ,τι πολὺτιμον αὐτῆ περικλείει. Ἐν δὲ τῷ ὑπὸ τὰ Δικαστήρια παραρτήματι τοῦ Ἀρχαιοφυλακεῖου μετὰ λύπης παρατήρησε χιλιάδας ἐγγράφων κατὰ γῆς ἐρριμένων καὶ ὀσημέραι ὡς ἐκ τῆς ἐκεῖ ὑγρασίας σηπομένων, πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν. Πεποιθότες εἰς τὴν πατριωτικὴν ἐνέργειαν τοῦ εὐπαιδευτοῦ ἡμετ. Νομάρχου, ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλει λήψαι οὗτος νὰ μεριμνήσῃ τὸ μὲν περὶ μεταφορᾶς εἰς τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον τοῦ παραρτήματος αὐτοῦ, διοριζομένου καταλλήλου προσώπου πρὸς ταξινόμησιν καὶ διευθέτησιν τῶν ἐγγράφων, τὸ δὲ περὶ ἐπισκευῆς τῆς δημοσ. βιβλιοθήκης καὶ ἀναδιορισμοῦ τοῦ πρώην ἱκανοτάτου βιολιοφύλακος κ. Ἡλιακοπούλου, ἄνευ τοῦ ἑοπίου ἢ ὑπαρξίς ταύτης καθίσταται προβληματική. Εἰς τὰς ἐνεργείας δὲ ταύτας τοῦ Κ. Νομάρχου πιστεύομεν ὅτι θέλουσιν ἐπέλθῃ ἀρωγοὶ καὶ οἱ ἀξιότιμοι κ.κ. βουλευταὶ ἡμῶν, προκειμένου μάλιστα περὶ ἔργων λαμπρῶν καὶ ὠφελίμων, ἀτινα διακρίνουσι τὰς πεπολιτισμένας κοινωνίας.

— Εἰς τὰ περὶ τοῦ Πτωχοκομείου ἢ «Πρόνοια» ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλ. τῶν „Μουσῶν“ γραφέντα, ὀφείλομεν ἐκ δημοσιογραφικοῦ καθήκοντος νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Καταστήματος τούτου, συγκεκλιμένη ἐκ τῶν ἀξιωτικῶν καὶ σεβαστῶν ἐν τῇ ἡμετ. κοινωνίᾳ προσώπων κ.κ. Κ. Μεσσάλα προέδρου, Δ. Α. Στραβοπόδη, Δ. Θ. Σωμερτίου, Ι. Α. Μάργαρη, Σ. Α. Μιχαλίτζη, Σ. Ι. Παναγιωτοπούλου καὶ Π. Θ. Μερκάτη, μυρίας πάντοτε κατέβαλε καὶ καταβάλλει προσπάθειάς οὐ μόνον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ πᾶσαν τοῦ Καταστήματος βελτίωσιν καὶ πρόδον, ἀλλὰ καὶ πρὸς εἰσπραξίν τῶν κληροδοτημάτων καὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει δικαιωμάτων αὐτοῦ. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ἀξιεπαινοὶ κρίνονται οἱ ἄνω ἀξιότ. κύριοι, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὰς τὰς ἰδίας αὐτῶν ὑποθέσεις παραγκωνίζουσι καὶ πολλάκις εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν ὑπογραφάς, οὐχὶ ὡς μέλη τοῦ Καταστήματος, ἀλλ' ὡς πρόσωπα, χάριν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, νὰ διακυβεύωσι. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἐπιστεγάσεως καὶ τῆς ἐν γένει ἐπισκευῆς τοῦ Καταστήματος τὸν αὐτὸ ἀμείωτον ἐπέδειξαν ζήλον, τὰ εὐεργετικά ἀποτελέσματα τοῦ ὁποίου θάβαν ἢ βράδιον θέλουσι ἀπολαύσει αἱ ἀείποτε εὐγνωμονοῦσαι τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἐνδοεῖ τοῦ Καταστήματος ὑπάρξεις.

— Μέλη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀδελφάτου τοῦ Νοσοκομείου καὶ Ἐκθετηροφείου ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ δημοτ. Συμβουλίου ὁ εὐγενέστατος καὶ εὐπαιδευτος νέος κ. Ἀντωνίου Ι. Κομυτῆς, δικηγόρος καὶ ὁ κ. Ἄνδρ. Δ. Πλατυμέσης, ἰατρός.

— Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρήσαμεν ὅτι, μετὰ τὰ ἐν τελευταίῳ φύλλ. τῶν „Μουσῶν“ γραφέντα, αὐθημερὸν ὁ τε νομαρχεὺν τότε κ. Δημητρ. Ζερβός καὶ ὁ ἀστυνομεὺν κ. Παναγ. Καταιβάτης μεγάλως ἠσχολήθησαν ὡς πρὸς τὴν

καλὴν ποιότητα τοῦ ἄρτου καὶ τὴν ὑποτιμήσιν αὐτοῦ. Ὀφείλομεν δ' ἐκ καθήκοντος νὰ ἐκφράσωμεν ἐπαίνους τῷ κ. Καταιβάτῃ διὰ τὸν ὅποιον ἐπιδεικνύει πάντοτε ζήλον ἐπὶ τῇ ἀκριβῇ ἐκπληρώσει τῶν καθήκοντων αὐτοῦ.

— Ἀποβλέπων οὐ μόνον εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐχερестέραν διεξαγωγὴν τῆς τε ταχυδρομικῆς καὶ ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας ὁ Κ. Νομάρχης ἐσχημάτισεν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Δημάρχου, Γυμνασιάρχου, Π. Χιώτου, Κ. Μεσσάλα, Α. Γαῖτα, Μ. Μαρτζώκη, Ἰ. Παπαδάτου καὶ Ἰ. Μάργαρη ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτοῦ, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ὀνομάσθαι τῶν διαφόρων τῆς πόλεως ὁδῶν καὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν οἰκιῶν.

— Μεταξὺ τῶν πολλῶν τὰ ὁποῖα ἔχομεν νὰ συζητήσωμεν ταῖς διαφόροις ἐν τῷ τόπῳ Ἀρχαῖς εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ καθαριότης τῶν ὁδῶν, ἡ ἀρσις τῶν ἀκατοικίτων παραπηγμάτων καὶ ἡ διατήρησις τῶν λειμῶν καὶ τῶν ἀμαξῶν.

— Ἀφίκετο ἐξ Ἀνατολῆς ὁ συμπαθέστατος καὶ φιλόμουσος συμπολίτης ἡμῶν καὶ ἐξαιρετος φίλος κ. Ναθαναὴλ Ἰ. Δομενεγίνης, δικηγόρος.

— Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν θέσιν του ὁ Νομάρχης Λακωνίας καὶ εὐπαιδευτος συμπολίτης ἡμῶν κ. Φρειδερίκος Κερρέρ. Ἐπίσης εἰς Νεάπολιν ὁ ἀριστος νέος κ. Φραγ. Ἄν. Κούμζης πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του.

— Μετετέθη εἰς τὸ ἐνταῦθα Γυμνάσιον ἐξ Ἀγρινίου ὁ ἱκανώτατος καθηγητῆς κ. Σπυρίδων Γιαννόπουλος.

— Ὁ ἀξιότ. συμπολίτης μας κ. Ἀλέξ. Σ. Ὠμάς ἀνεδέχθη κατ' αὐτὰς ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ χάριεν θυγάτριον τοῦ διακεκριμένου συμπολίτου μας κ. Ἀλεξίου Κολυβά, εἰς ὃ ἔδωκε τὸ ὄνομα Ἑλένης. „Αἱ Μοῦσαι“ ἐκφράζουσι μακρόθεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς γονεῖς τῆς Ἑλένης τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά των.

— Χρηστότατος καὶ ἀλλοστως νέος ὁ κ. Διονύσιος Ρουκανῆς καπνέμπορος, ἐμνηστεύσατο κατ' αὐτὰς τὴν διὰ πολλῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν πλεονεκτημάτων κεκοσμημένην δεσποινίδα Αἰκατερίνην Κουτσογιαννοπούλου. Εἰς τὸ εὐ-ἀρμωστον τοῦτο ζεῦγος εὐχονται „Αἱ Μοῦσαι“ ταχεῖαν καὶ εὐδαίμονα τὴν στέψιν.

— Ὁ ἐξαιρετος νέος καὶ προσφιλες υἱὸς τοῦ ἀξιότιμου συμπολίτου μας κ. Εὐσταθίου Λογοθέτη Νικόλαος ἐμνηστεύσατο τὴν συμπαθῆ δεσποσύνην Λάουραν Σπ. Τυρογαλᾶ. Εὐ-χόμεθα ταῖς μνηστευθεῖσι πᾶν πόθητόν.

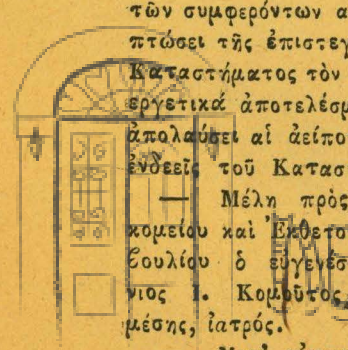
— Ὑπὸ αἰσιωτάτους οἰωνοὺς ἐτετέλεσθησαν κατ' αὐτὰς οἱ ἀρραβῶνες τοῦ ἐν Σύρῳ διαμένοντος ἀξιοτ. συμπολίτου ἡμῶν κ. Ἀναστασίου Α. Πολίτου μετὰ τῆς καλλιμόρφου καὶ εὐ-ἠγμένης δεσποινίδος Εὐφημίας Κορηλιάκη. Ταῖς μνηστευθεῖσιν εὐχόμεθα ταχεῖαν καὶ εὐτυχῆ τὴν στέψιν.

— Τὴν προσεχῆ δευτέραν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου δὲν δέχονται ἐπισκέψεις ὁ συμπαθὴς νέος κ. Νικόλαος Ἱερέως Ἰ. Λεονταρίτη καὶ ὁ εὐγενὴς φίλος κ. Ν. Α. Μάνεσης, τῆς ἐραφ.

† — Μία τῶν διαπρεπεστέρων Ἑλληνίδων, τύπος καλλονῆς, νομοσύνης, ἀγαθότητος καὶ εὐγενείας, ἰσχυρά δὲ πάντοτε προστάτις τῶν ἐξ Ἑλλήνων ἢ Λαῖθου Διαμαντίνικ Μπῶεν, θυγάτηρ τοῦ ἀειμνήστου πρίγκηπος τῆς Ἰονίου Πολιτείας Κανδιάνου Ρωμὰ, καὶ σύζυγος τοῦ διαπρεποῦς φιλέλληνος ἄγγλου σὶρ Γεωργίου Μπῶεν παρέδωκε κατ' αὐτὰς τὸ πνεῦμα ἐν Λονδίῳ, ἐγκαταλιπούσα πέντε τέκνα ἐπάξια τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς ἀρετῶν. Πρὸς τε τὸν περίλυπον εὐζυγον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀξιωτίμους συγγενεῖς τῆς πολυκλαύστου δεσποίνης θερμὰ ἐκφράζομεν τὰ συλλυπητήρια ἡμῶν.

† — Ὑπὸ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὀλοκλήρου τῆς κοινωνίας ἡμῶν ἀπέβισε κατ' αὐτὰς μία πολὺτιμος τοῦ τόπου ὑπαρξίς ἡ Ἄννα Συγούρου, θυγάτηρ τοῦ ἀληθοῦς πατριώτου Ἰωάν. Βεναρδάκη καὶ σύζυγος τοῦ ριζοσπάστου καὶ φιλελευθέρου πολίτου κ. Ἄνδρ. Συγούρου. Ἐκ τῶν προσώπων τῆς Ἄννας Συγούρου ἡ Ζακυνθὸς ἐστερήθη φιλοπότρου μητρός, προσφιλεστάτης συγγενοῦς, ἀλλ' ἔλαβεν εὐπαιδευτικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἀρετῶν γυναικῆς. Ὁ Κύριος ἀς ἀναπαύσῃ τὴν ἁγίαν ψυχὴν τῆς.

† — Ἐν προσεχέσῃ ἡλικίᾳ ἀνεπαύθη ἐσχάτως ἐν Κυρίῳ δεσποῖνα ἐνάρετος καὶ σεβαστὴ ἡ Ἀγγλικὴ χήρα Κωνσταντίνου Ξένου, καὶ μήτηρ προσφιλεῖς τοῦ ἀγαθοῦ συμπολίτου μας κ. Δ. Ξένου, ὃν ὡς καὶ πάντας τοὺς εἰς αἰεὶ θερμῶς συλλυπούμεθα.

ΤΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΙΕΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΝΕΠΙΧΡΩΝ